БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 49 (17.042). ● 28 февраль 1978 йил, сешанба ● Баҳоси 2 тийин.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошкармасининг хабар беришича, Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективлари 1973 йил планини тўла ва ошириб бажариш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулотни реализация қилиш юзасидан ўнинчи беш йиллик учинчи йилининг дастлабки икки ойи планини муддатидан илгари, 27 февралда бажардилар. (ЎзТАГ).

«САЛЮТ-6»—«СОЮЗ-27»: КУЗАТИШЛАР ВА ЭКСПЕРИМЕНТЛАР

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 27 февраль. (ТАСС). Космонавтлар Юрий Романенко билан Георгий Гречко 80 кундан бери Ер атрофи орбитасида ишлаб туришибди. Бугун «Салют-6» — «Союз-27» космик илмий-тадқиқот комплексининг экипажи станция ва кема бортидаги системалар ва агрегатларни профилактик кўрикдан ва контроль текширувдан ўтказишлари, ҳордиқ чиқаришлари ва велоэргометр билан комплекс тренажерда жисмоний машқлар қилишлари мўлжалланган. Космонавтлар ер юзи ва жаҳон океани акваториясининг айрим районларини визуал кузатадилар ва фотосуратга ҳам оладилар.

Медицина контроли маълумотларига кўра, Романенко билан Гречко ўртоқларининг сиҳат-саломатликлари яхши.

«Салют-6» — «Союз-27» орбитал комплекси бортидаги ишлар давом эттирилмоқда.

ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ШИОРИ:

САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ УЧУН!

ЮКСАК МАРРАЛАР САРИ

Ўтган йил якунларига кўра Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг голиблари орасида Тошкент области ва Тошкент шаҳри ҳам бор. Тошкентликлар Улуғ Октябрь юбилейини ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини янада ошириш билан нишонладилар. Юз минглаб ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг вакиллари меҳнатда юксак муваффақиятларга эришиб, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни тўла ва ошириб бажариб, Ватанни қувонтирдилар.

27 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини область ва шаҳарга топширишга бағишланди. Йиғилишда саноат ишлаб чиқариши, қурилиш, транспорт илғорлари, донгдор деҳқонлар ва чорвадорлар, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов байроқларни гулдурос қарсаклар остида топширди. Ш. Р. Рашидов социалистик мусобақа голибларини сидқидилдан муборакбод этиб, уларнинг меҳнатда янгиданянги муваффақиятларга эришувларини тилади ва Тошкент ҳамда область меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги Мактубидан келиб чиқадиган вазифаларига тўхталиб ўтди.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати, Чиноз районидаги Киров номли колхоз бригадири Т. Охунова, «Главташкентстрой»нинг бўёқчилар бригадири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор Р. Ф. Полиевтова, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Бўка» совхозининг бригадири М. А. Ковалева ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар тошкентликларнинг меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун партия билан ҳукуматга қизғин миннатдорчилик изҳор этдилар. Йиғилиш қатнашчилари шуни таъкидладиларки, корхоналар, қурилишлар, совхоз ва колхозларнинг коллективлари юбилей йилида эришилган муваффақиятларини мустаҳкамлаб, беш йиллик учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани янада кенг авж олдириб юбордилар.

Сўзга чиққан ўртоқлар меҳнат коллективлари ишлаб чиқариш резервларидан тўлароқ фойдаланишга, меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, ишлаб чиқариш объектларини ишга туширишни жадаллаштиришга, иш сифатини бутун чоралар билан яхшилашга астойдил аҳд қилганликлари тўғрисида гапирдилар. Областнинг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ҳар бир гектар ердан, ҳар бир центнер ем-хашак ва ўтитдан, ҳар бир машинадан, капитал маблағларнинг ҳар бир сўмидан оқилона фойдаланишни ўзларининг фахрли бурчи деб билаётганликлари таъкидлаб ўтилди. Улар пахта, каноп, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириб, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириб Ватанни хушнуд этишга интилмоқдалар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан мактуб қабул қилдилар. Мактубда айтиладики, Тошкент области ва Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари юксак мукофотга жавобан меҳнатдаги муваффақиятларини оширадилар ва шу билан партия XXV съезди қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, Н. Маҳмудов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, С. Мамарасулов, М. Д. Мухортов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЯНГИЛИК САМАРАСИ

«Чирчиксельмаш» заводида культиватор, плуг ва бошқа деҳқончилик иш қуролларининг тиғларини чархлайдиган установка жорий этилди.

Тошкентдаги «Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари тажриба учун установка намунасини ясаб чиқардилар. Илғари мамлакатнинг ҳамма корхоналарида культиватор ва плугларнинг тиғлари қўлда чархланарди. Шунинг учун металл ортиқча қиздириб юборилар, керакли бурчак билан тиғ чиқаришга риоя этилмасди. Натижада тиғлар мўлжалдагидан барвақт ўтмаслашиб қоларди. Эндиликда механизмлар шу масъулиятли вазифани ўз зиммасига олди. Кеси элементлар тайёрлашдаги меҳнат унумдорлиги қариб икки баравар ортди, чунончи уларнинг сифати ва пухталиги кўп марта яхшиланди. Ушбу установкани жорий этишдан олинадиган йиллик иқтисодий самара 260 минг сўмдан ортади.

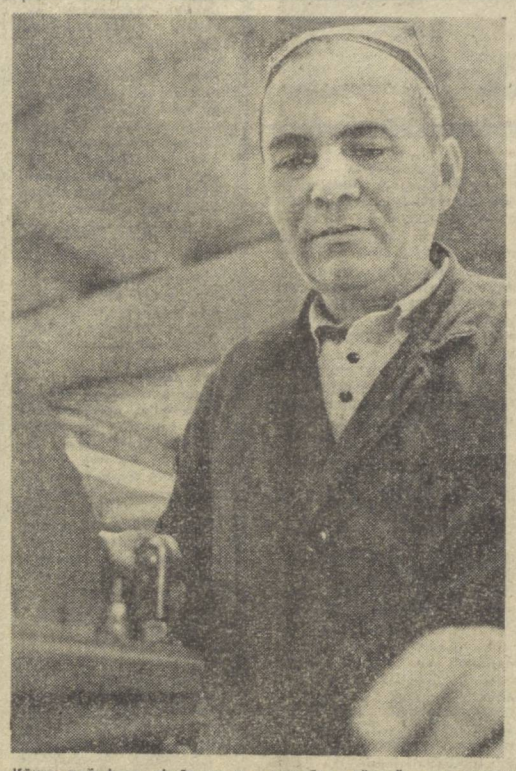

Қўқон пойафзал фабрикасининг бичиқчиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Хайрулло Расулхўжаевнинг шу корхонада ишлаётганига 23 йил бўлди. Тажрибали ва моҳир пойафзалчи Х. Расулхўжаев ҳозир КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига жавобан тўрт йиллик топшириқларни СССР Конституцияси бир йиллигигача бажариш, қўшимча 2 минг квадрат дециметр чармни тежаб қолиш иштиёқида тер тўкмоқда.

Суратда: смена топшириқларини 130 процент адо этаётган зарбдор ишчи Ҳ. Расулхўжаев.

А. Кудряшов фотоси.

КОМБИНАТ ҚУВВАТИ ОШМОҚДА

Яқинда Тахиатошдаги ғалла маҳсулотлари комбинатида республикамизда энг йирик озуқа ишлаб чиқариш фабрикаси ишга туширилган эди. Бу ерда омихта ем ишлаб тайёрловчи автомат завод муддатидан олдин фойдаланишга топширилди. Мазкур корхона бир кечакундузда 500 тонна маҳсулот тайёрлаб чиқариш қувватига эга. Корхонада ўрнатилган телемеханика ва электроника ускуналари озуқа ишлаб чиқариш рецептларига аниқ риоя қилишни таъминлаб бермоқда.

Бу корхонанинг ишга туширилиши Автоном республикада чорва молларини озуқа билан таъминлаш соҳасидаги ишни яна ҳам яхшилайди. Чунончи, завод маҳсулоти бу йил 200 минг қорамолни ва 500 минг бош қўйни ем билан таъминлаш имконини яратади.

Тахиатошдаги ғалла маҳсулотлари комбинати биринчи навбатининг қурилиши шу йил поёзнига етказилади. Бу ерда яқинда улкан элеватор ишга туширилиши лозим. Шунинг учун ҳам комбинат қурилишида фидокорона меҳнат қилаётган бунёдкорлар мазкур муҳим объектни ҳам муддатидан олдин фойдаланишга топшириш учун куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

БЕРДАҚ ЮБИЛЕЙИ

27 февраль куни Нукус санъат саройи олдидаги майдонда Бердақ Қарғабой ўғлининг ҳайкали очилди. Бу воқеа Қорақалпоғистон миллий адабиётининг классики туғилган кунининг 150 йиллик байрамига тўғри келди. Бердақ юбилейига бағишланган тантаналарда қатнашиш учун СССР Ёзувчилар союзи, қардош республикалар Ёзувчилар союзларининг делегациялари, мамлакатнинг кўпгина районларидан адабиёт ва санъат намояндалари келдилар.

Шу куни бу ерда Бердақ юбилейига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Аймурётов йиғилишни очди. Область партия комитетининг секретари К. Ризаев юбиляр ҳақида гапирди.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Ленин мукофоти ва Давлат мукофотининг лауреати, Қирғизистон халқ ёзувчиси Ч. Айтматов, украиналик шоир Ю. Сердюк, Козогистон халқ шоири А. Тўқмагамбетов, Беруний номли республика мукофотининг лауреати, филология фанлари доктори, адабиётшунос З. С. Кедрина, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги В. Зоҳидов, тожик шоираси Г. Сулаймонова, туркман шоири Н. Байрамов, Қорақалпоғистон АССР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Қорақалпоғистон халқ шоири И. Юсупов ва бошқалар Қорақалпоғистон миллий адабиётини ривожлантиришда Бердақнинг роли, Бердақ ижодиётининг революцион жараёнлар билан чамбарчас алоқаси тўғрисида гапирдилар. Адабиёт ва санъат соҳасидаги энг яхши асарлари учун бир группа ижодий ходимларга Бердақ номидаги мукофотлар топширилди.

Тантанали йиғилишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов қатнашди.

(ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Тошкент области саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш юзасидан икки ойлик планни муддатидан илгари 27 февралда бажардилар.

Область саноатининг ходимлари икки ойлик планга қўшимча равишда 23 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот етказиб беришни мўлжалламоқдалар.

* * *

Самарқанд областининг саноат ходимлари қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажара бориб маҳсулот реализация қилиш икки ойлик планини 27 февралда адо этдилар.

Ой охирига қадар самарқандликлар пландан ташқари 5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришмоқчи.

* * *

Сурхондарё области саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш икки ойлик планини 26 февралда барвақт бажардилар. Улар ой охиригача топшириқка қўшимча равишда 3.2 миллион сўмлик маҳсулот беришни мўлжалламоқдалар.

* * *

Андижон области саноатининг ходимлари ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал бажариш учун ўтказилаётган мусобақада эришилган янги галаба тўғрисида рапорт бердилар: 27 февраль куни икки ойлик топшириқ адо этилди. Февраль ойи охирига қадар пландан ташқари 2.5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ЭКИШ ҚИЗҒИН

Тошкент районидаги Ильич номли колхоз деҳқонлари ўтган юбилей йилида картошка ва карамдан юқори ҳосил олган эдилар. Улар бу йил ҳам об-ҳавонинг ёпиқ келишидан самарали фойдаланмоқдалар. Экиш мавсуми барвақт бошлаб юборилди. Қисқа муддат ичида 6 гектар майдонга картошка экилди ва 20 гектар ерга карам кўчати экилиб, плёнка билан ёпиб қўйилди. Бунда колхознинг Т. Раҳмонбердиев, Т. Юсуфалиев ва М. Иноятов бошлиқ бригадалари аъзолари ўрнак кўрсатмоқда.

Хўжаликда эртаги карам ва картошка экиш юқори суръатлар билан олиб борилмоқда.

Т. ЖЎРАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика матбуотида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига саксон йил тўлиши муносабати билан «Правда Востока» газетаси редакторининг ўринбосари Иван Капитонович **Костиковни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қишлоқ хўжалиги учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш соҳасида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун В. В. Куйбишев номли Самарқанд қишлоқ хўжалик институти юқмайдиган ички касалликлар ва клиник диагностика кафедрасининг мудири Ҳаким Зоҳидович **Иброҳимовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» Фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада машинасозликни ривожлантириш, юқори малакали инженер кадрлар тайёрлаш соҳасидаги катта хизматлари учун А. Р. Беруний номли Тошкент политехника институти кафедрасининг мудири, профессор Георгий Николаевич **Молчановга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» Фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг СССР Министрлар Совети ҳузуридаги доимий ваколатхонаси катта референти Анорбой Жўлановича **Жўлановни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика қишлоқ хўжалик органларида кўп йиллар самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Бухоро паррандачилик фабрикасининг директори Муҳаммад Нурмуҳамедович **Аҳмедовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

НЕЙТРОН БОМБА ТАҚИҚЛАНСИН

ЖЕНЕВА. Кеча бу ерда нейтрон қуролини тақиқлашга бағишланган халқаро конференция очилди. Бу конференцияни Жаҳон Тинчлик Кенгаши Швейцария тинчлик ҳаракати билан бирга уюштирди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти Ромеш Чандра ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: конференцияда кейинги ярим йил ичида бутун жаҳонда нейтрон бомбага қарши кучайиб кетган кенг оммавий кампаниянинг натижалари муҳокама қилинмоқда. Бу кампания халқларнинг анз шу вахшиёна ялпи қиргин қуролига қарши кудратли ҳаракатига айланди ва ер курраси-даги барча китъаларни камраб олди.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши бу йилни нейтрон бомбага қарши кураш йили деб эълон қилди. Ана шу оммавий кампания доирасидаги кўплан-кўп ҳаракатлар, деб уқтириб ўтди Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг нейтрон бомба ишлаб чиқаришдан ўзаро воз кечиш тўғрисидаги таклифини барча халқлар чинакам ва самарали қўллаб-қувватлаётганлигини яққол исбот этади.

ЭФИОПИЯ ЯНГИЛИК АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия қуролли қучлари ва халқ милициясининг отрядлари Сидамо вилоятидаги Контман шаҳрига ҳужум уюштирмоқчи бўлган Сомали қўшинларини тор-мор келтирдилар.

Эфиопия ЭНА янгилик агентлигининг хабар беришича, жанглар давомида НАТО мамлакатларида ишлаб чиқарилган кўп қурол-яроғлар ўлжа олинган. ЭНА агентлигининг маълумотларига кўра, бу вилоятда кейинги ҳафта ичида Сомали мунтазам армиясининг 200 га яқин солдати қириб ташланган.

Э. КЕННЕДИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

САН-ФРАНЦИСКО. Американинг таниқли сиёсий арбоби сенатор Э. Кеннеди АКШ билан СССР ўртасида стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги янги битимни тезроқ тузиш кераклигини айтди. Э. Кеннеди Сан-Францискода сўзлаган нутқида бу битим жаҳонда тўпланган ядро қуроли запаслари устидан назорат ўрнатиш ва бу запасларни аста-секин камайтиш борасида ёрдам берган бўлур эди, деб таъкидлади.

Э. Кеннеди стратегик қуроллар билан қуролланиш пойгасини тўхтатиш тўғрисида АКШ билан Совет Иттифоқи ўртасида бир битимга келинишига тўсқинлик қилаётган АКШдаги сиёсий арбобларни кескин танкид қилди.

РЕВОЛЮЦИОН ЙЎЛДАН КОТОНУ

Бенининг социалистик йўлни танлаб олганлиги меҳнаткаш халқнинг қонуний талабларига мос бўлиб тушади. Меҳнаткаш халқ жаҳондаги бошқа революцион халқлар билан биргаликда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг кўрсатиб берган социал тараққиёт йўлига қатъий ўтиб олди.

Бенин Халқ Республикаси Президенти М. Кереку Африка, Осиё ва Лотин Америкаси халқлари бирдамлиги ташкилотининг делегациясини қабул қилган пайтда ана шу гапларни айтди.

(ТАСС).

ТЕАТР 60 ЁШДА

27 февраль куни Самарқанд жамоатчилиги республиканинг кекса ижодий коллективи — Ҳамид Олимжон номли ўзбек драма театрининг 60 йиллигини нишонлади. Шу воқеага бағишланган тантанали йиғилишни Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов очди. Театрнинг директори, Ўзбекистон ССР халқ артисти Т. Қурбонов унинг шонли йўли тўғрисида гапириб берди.

Бу театр коллективи биринчи кундан бошлаб социалистик санъатнинг бунёдга келиши ва унинг тараққиёти учун ҳақиқий курашчи, кўп миллатли совет драматургияси, рус ва чет эл классикасининг энг яхши асарлари пропагандисти бўлиб келди. Театр труппаси ўзининг ижодий фаолият йилларида республика шаҳар ва қишлоқларининг меҳнаткашларига юзлаб спектакллар кўрсатди.

Ўзбекистон театр жамоатчилигининг намояндалари, қардош республикаларнинг вакиллари, Польша Халқ Республикасидан келган меҳмонлар театр шаънига самимий сўзлар айтдилар.

Юбилей тантаналарида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР маданият министри Ғ. Н. Нажимов иштирок этдилар.

* * *

Театрнинг ижодий коллективи юбилей куни томошабинларга ўзининг янги асарини — талантли ўзбек драматурги М. Каримовнинг «Инсонликка номзод» пьесаси асосидаги спектаклни кўрсатди. (ЎзТАГ).

АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

27 февраль куни Жиззах область партия активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXV съезди қарорлари асосида областда физкультура ва спортни янада ривожлантириш тўғрисидаги вазифаларни муҳокама этдилар.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари Т. Б. Боймиров нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ЭЛГА ХИЗМАТ— ОЛИЙ ҲИММАТ

Ўзбекистон ССР давлат савдоси, матлубот кооперацияси, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги корхоналари ва ташкилотлари ҳамда «Главснаб» ходимларининг 1978 йилги

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон меҳнаткашлари, шу жумладан хизмат кўрсатиш соҳаси: давлат савдоси, матлубот кооперацияси, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотлари ҳамда моддий-техника таъминотининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини ва СССР янги Конституцияси қабул қилинганлигини катта-катта муваффақиятлар билан нишонладилар. 1977 йилда чакана товар обороти плани барвақт, 28 декабрда бажарилди. Пландан ташқари 117 миллион сўмлик товар реализация қилинди. Чакана тозар обороти ҳажми 500 миллион сўм ёки 6 процент кўпайди. Янги савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш корхоналари қурилди. Кўпгина молларни сотиш ортди, аҳолига савдо хизмати кўрсатиш маданияти ошди. Республика кооператорлари умумиттифоқ фондига мева ва сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар.

Республика аҳолисига кўрсатилаётган маиший хизмат ҳажми 11,5 процент, шу жумладан қишлоқ жойларда 13,2 процент ортди. Маиший хизмат корхоналарининг тармоқлари кўпайди, буюртмаларни бажариш сифати ошди.

Республика саноат корхоналари, қурилишлари ва ташкилотларининг моддий-техника таъминоти яхшиланди, бу эса халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари 1977 йилги план ва олинган социалистик мажбуриятларни барвақт бажаришига ёрдам берди. Ўзбекистон ССР Давлат савдоси, Матлубот кооперацияси, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги корхоналари ва ташкилотлари ҳамда «Главснаб» меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақани янада ривожлантириш тўғрисидаги Мактубига жавобан 1978 йил учун, ўз зиммаларига қўйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

ДАВЛАТ САВДОСИ БУЙИЧА

Республика давлат савдоси ходимларининг асосий эътибори ҳар бир меҳнат коллективи план ва социалистик мажбуриятларини тўла ва ошириб бажаришга, савдо хизмати кўрсатиш маданиятини яхшилаш учун мавжуд ҳамма резервлар ва имкониятлардан фойдаланишга, ҳамма участкаларда тежамкорлик режимини кучайтиришга, техника тараққиётини жадаллаштиришга, уюшқоқлик, интизомни ҳамда иш самарадорлиги ва сифатини оширишга қаратилади.

Чакана товар обороти йиллик плани барвақт, 28 декабрда бажарилади ва аҳолига кўшимча 65 миллион сўмлик мол сотилади.

Марказлаштирилмаган харид қилиш тартибида қўшимча 42 миллион сўмлик ва нормадан ортиқ мол запасларини камайтириш ҳисобига 40 миллион сўмлик саноат моллари товар оборотига жалб қилинади. Улгуржи базалар йиллик пландан ташқари 18,5 миллион сўмлик молни савдо ташкилотларига етказиб беради.

Умумий овқатланиш корхоналари белгиланган пландан ташқари ўзи ишлаб чиқарган 2,9 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилади.

Гўштли ярим фабрикатлар тайёрлаш 11,2 минг тоннага, балиқ ярим фабрикатлар тайёрлаш 1,1 минг тоннага, артилган картошка тайёрлаш 4,8 минг тоннага, артилган сабзавот тайёрлаш 2,6 минг тоннага, саноат кўламида тайёрланган гўштли ярим фабрикатлардан фойдаланиш 10,8 минг тоннага етказилади.

Ярим фабрикат ва кулинария маҳсулотларини сотадиган 36 та магазин очилади, фабрика, завод ошхоналаридан 92 таси ва студентларнинг ошхоналаридан 31 таси комплектланган овқатлар сотишга ўтказилади.

Савдо-сотиқни такомиллаштира бориб, ўз-ўзига хизмат методи билан сотиладиган моллар салмоғи 54,5 процентга етказилади. Пландан ташқари 60 тонна озиқ-овқат маҳсулотлари қадоклаб чиқарилади.

Мева ва сабзавот маҳсулотларини сотиш плани муддатидан олдин, 1 декабргача бажарилади, пландан ташқари 5 минг тонна картошка, сабзавот ва хўл мева сотилади, бу маҳсулотларни қайта ишлаш ва ғамлаб қўйиш плани бажарилади. Хаяк усули билан 11,2 минг тонна полиз маҳсулотлари саклаш учун ғамлаб қўйилади.

Умумий овқатланиш корхоналари тармоқларидаги ўринлар 17,5 мингта кенгайтирилади.

Савдо-сотиқ, умумий овқатланиш корхоналари мева ва сабзавот базалари ҳамда омборларида 5,5 мингта қар хил жиҳозлар ўрнатилади. Ошхоналарда овқат комплектлайдиган ва таксимлайдиган 25 та механизациялашган линия монтаж қилинади.

Ўрнатилмаган жиҳоз-ускуналар сони 1977 йилга нисбатан 0,5 процент камайтирилади, 850 минг киловатт-соат электр энергияси тежалади. Савдо-сотиқ ва умумий овқатланишда меҳнатни илмий асосда ташкил қилишни жорий этиш ҳисобига 160 минг сўм иқтисодий самара олинади.

Савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш ҳамма бўғинларида илғор техника ва технологияни, илғор иш методларини, иқтисодий тежаш режимини жорий этиш ҳисобига моддий харажатлари, планлаштириладиган харажат ва нобудгарчиликлар камайтирилишига эришилади ва пландан ташқари 200 минг сўм фойда олинади.

Ходимларнинг меҳнат шароитлари яхшиланади, меҳнатни муҳофаза қилиш ва хавфсизлик техникаси тадбирларини ўтказиш учун ажратилган маблағлар тўлиқ ўзлаштирилади.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш доимо такомиллаштириб борилади. Бой тажриба орттирган ходимларнинг ёшларга мураббийлик ҳаракати кенгайтирилади.

Матлубот кооперациясининг ходимлари республика қишлоқ аҳолисига савдо хизматини яхшилаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва уларни ортиб жўнатиш, ишлаб чиқариш корхоналарида тайёрланадиган халқ истеъмоли моллари сифатини ошириш планларини ортиқ билан бажариш мажбуриятларини оладилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЯНГИ ТИПДАГИ ПРОЛЕТАР ПАРТИЯСИ ТЎҒРИСИДА

Сиёсий адабиёт нашриёти «Янги типдаги пролетар партияси тўғрисида. Ҳужжатлар ва материаллар. РСДРП II съездининг 75 йиллигига доир» китобини чоп этди.

Янги типдаги пролетар партиясининг асосий ҳусусиятлари ва ҳислатларини, унинг пролетариат ва барча меҳнаткашларнинг озодлик курашидаги, социализм ва коммунизм қурилишидаги ролини таърифловчи ҳужжатлар ва материаллар китобга киритилган. Китоб В. И. Ленининг асарларини, Коммунистик партия съездлари ва конференцияларининг ҳужжатларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг докладлари ва нутқларини, шунингдек КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Сусловнинг РСДРП II съезди 70 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган докладини ўз ичига олади.

Бу китобни Москвадаги «Красний пролетарий» босмахонаси нашр этди.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС делегацияси социалистик мамлакатлар қардош партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг навбатдаги кенгашида қатнашиш учун 26 февралда Москвадан Будапештга жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков бор.

* * *

КПСС делегацияси шу куниёқ Будапештга келди.

Аэродромда делегацияни ВСПП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСПП Марказий Комитетининг секретари М. Овари, ВСПП Марказий Комитетининг секретарлари А. Денеш ва И. Дьери кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги элчиси В. Я. Павлов ҳам бор эди. (ТАСС).

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Шаҳрихон шойи тўқиш фабрикаси коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига зардбор меҳнат билан жавоб бермоқда. Корхонада ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Унда тайёрлов цехи ишчиси Ваҳоб Охунов пешқадамлик қилмоқда. Ҳозир илғор ишчининг меҳнат календарида — 1980 йил.

Суратда: В. Охунов иш устида.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АХБОРОТ

«ДУСТЛИК» ПОЕЗДИ

Жиззах темир йўл вокзалидан «Дўстлик» поезди сафарга йўл олди. Унда Жиззах, Фориш, Бахмал районлари мусобақа голибларидан 420 киши бор. Мусобақа илғорлари Волгоград, Киев, Минск, Белгород, Ленинград шаҳарларида ўн олти кун бўлиб, бу шаҳарларнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирадилар. Областнинг «Гулдаста» ансамбли саёҳатчилар хизматида бўлади.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Республика Электрлаштириш ва энергетика министрлигига қарашли Тошкент ГРЭСи марказлаштирилган ремонт цехининг ва махсус ремонт ишлаб чиқариш корхонасининг ишчилари ва инженерлари энергетика блокининг планда белгиланган ремонтини бу йил биринчи бўлиб муддатидан олти соату йигирма минут илгари тамомладилар. Шу туфайли истеъмолчилар қўшимча равишда 800 минг киловатт-соатдан кўпроқ электр энергия олдилар.

ЙЎЛЛАР РАВОН БЎЛСИН

Хоразм областида қишлоқ автомобиль йўлларини қуриш ва ободонлаштиришга бағишланган декада ўтказилмоқда. Қисқа вақт ичида чорвачилик фермалари, устаханолар, дала шийпонлари, клублар ва болалар боғчаларига олиб бориладиган қарийб 170 километр узунликда янги йўл қуриш мўлжалланмоқда. Кучли машина-механизмлар ёрдами билан 2 миллион кубометрдан кўпроқ тупроқ қазиш ишлари бажарилади.

АВИАТОРЛАР АҲДИ

Ғалlaорол районининг оппоқ қор босган далалари устида қишлоқ хўжалик авиациясининг самолётлари учиб юрибди. Кузги буғдой ва арпа ҳаводан озиқлантирилмоқда, ҳар гектар ерга 100 килограммдан суперфосфат солинмоқда. Бу ерда 5000 гектар ерга шунчаки ўғит бериб чиқилди.

Авиаторлар Жиззах областида жами 65 минг гектар — бутун кузги галлаларнинг қарийб учдан бир қисмини шу тақлитда озиқлантиришлари керак.

ЗАВОД ЛЕКТОРИЙСИ

Ангрендаги икки корхонада — 9-шахта ва резина-техника буюмлари заводида «Ҳозирги халқаро муносабатларнинг актуал проблемалари» деб аталган лекторийлар ишлай бошлади. Бу лекторийлар корхоналарнинг партия ташкилотлари таклифига мувофиқ ташкил қилинди.

Дастлабки машғулотларда СССР Фанлар академияси жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институтининг ходими, юридик фанлар доктори Р. А. Тузмуҳамедов СССР ташқи сиёсатининг ленинча принципларини тўғрисида лекция ўқиди.

ЭЛГА ХИЗМАТ — ОЛИЙ ҲИММАТ

(Боши биринчи бетда).

МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИ БЎЙИЧА

Йиллик чакана товар оборот плани 28 декабрда бажарилади, аҳолига пландан ташқари 35 миллион сўмлик мол сотилади.

Нормадан ортиқча запаслардан 32 миллион сўмлик мол товар оборотига жалб қилинади.

Умумий овқатланиш корхоналари пландан ташқари ўзи тайёрлаган 2,5 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилади.

Яна 200 та магазин ўз-ўзига хизмат методи билан ишлашга ўтказилади, 8,8 минг магазинга молларни марказлаштирилган усулда келтириш таъминланади. Камида 85 процент мол ўз-ўзига хизмат методи билан сотилади.

Кўкламги ишлар пайтида дала шийпонларида 1800 та сотувчисиз дўкон ўрнатилади, пахта йиғим-терими чоғида эса, бундай дўконлар сони 5 мингтага, кўчма дўконлар эса 1500 тага етказилади.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ҳом ашё тайёрлаш, харид этиш ва ортиб жўнатиш юзасидан беш йиллик уч йилининг оборот плани СССР Конституцияси куни — 7 октябргача бажарилади.

Йиллик пландан ташқари келишилган нархлар билан харид этилган ва комиссияга қабул қилинган 2 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари реализация қилинади.

Халқ методи билан 7 минг тонна сабзавот ва полиз маҳсулотлари ғамланиши ва сақланиши таъминланади.

Мўйна етиштириш ва тайёрлаш плани муддатидан илгари, 25 декабрда бажарилади. Давлатга пландан ташқари 300 минг сўмлик шўндай маҳсулот топширилади.

Чорвани харид қилиш, уни бўрдоқига боқишни кўпайтириш ҳисобига магазинлар ва умумий овқатланиш корхоналари орқали пландан ташқари 8 минг тонна гўшт, шу жумладан семиртириш ҳисобидан 300 тонна гўшт аҳолига сотилади.

Пландан ташқари 14 та типовой молхоналар ва 50 та парандахоналар қуриб фойдаланишга топширилади. Республиканинг ҳар бир районида бўрдоқичилик хўжаликлари барпо этилади. 55 минг тонна дағал ва ширадор ем-хашак тайёрланади.

Ишлаб чиқариш фаолияти юзасидан йиллик план 1 декабргача бажарилади, пландан ташқари 2 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан 450 минг сўмлик консерва, 800 минг сўмлик кондитер маҳсулотлари, 120 минг сўмлик алкаголсиз ичимликлар, 100 минг сўмлик мороженое тайёрланади.

Ёпиладиган нон-булка маҳсулотлари яна беш хилга кўпайтирилади.

Пландан ташқари 145 минг тонна юк ташилади.

Қурилиш-монтаж ишлари плани 30 декабрда бажарилади, қурилиш сифати анча оширилади.

42 тонна металл, 170 тонна цемент, 208 кубометр ёғочтахта, 16 тонна битум, 400 тонна бензин тежалади.

Иқтисодий ишлар даражасини ошириш ҳамда кооператив хўжалигини самарали олиб бориш ҳисобига пландан ташқари 1,2 миллион сўм фойда олинади.

Рационализаторлик ишлари авж олдирилади, йиллик иқтисодий самараси 110 минг сўмга борадиган камида 30 та рационализаторлик таклифлари жорий этилади.

Магазинлар, умумий овқатланиш корхоналари, ишлаб чиқариш корхоналари, база ва омборларда 3,4 мингта саздо—технологик, совутиш ва кўтариш-ташиш машина-ускуналари ўрнатилади.

Кооператив техникумларда 2,9 минг мутахассис тайёрланади, 7,1 минг кишига оммавий касблар ўргатилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИНИСТРЛИГИ БЎЙИЧА

Маиший хизмат ходимларининг куч-ғайратлари хизмат ҳажмини кўпайтиришга, моддий-техника базасини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, резервлардан янада самарали фойдаланиш, иш сифатини ва аҳолига хизмат кўрсатишни ташкил этишни тубдан яхшилашга қаратилади.

Маиший хизматларни реализация қилиш плани 28 декабрда бажарилади ва аҳолига пландан ташқари 2 миллион сўмлик хизмат кўрсатилади.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш плани 2 процент ошириб бажарилади; маиший хизматларни реализация қилиш ҳажми ўсишининг камида 65 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилади.

Фойда олиш плани 200 минг сўм ошириб бажарилади. 25 хил янги маиший хизматлар жорий этилади.

Иқтисодий самараси камида 400 минг сўмга борадиган 120 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилади.

15 хил маиший хизматлар юзасидан замонавий технологик жараёнлар жорий этилади. 5 минг дона янги машина-ускуна ўрнатилади, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш даражаси 45 процентга етказилади.

Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Бухоро областлари ва Тошкент шаҳридаги ихтисослаштирилган бирлашмаларда, кийим-кечак тикадиган ва ремонт қиладиган фабрикаларда сифатни бошқариш комплекс системаси жорий этилади.

Тармоқ автоматлаштирилган бошқариш системасининг бешта вазифани ҳал этадиган кичик системаси жорий қилинади.

Янги техника ва прогрессив технологияни қўллаш, ишлаб чиқариш резерваларидан янада фойдаланиш ҳисобига 258 тонна металл прокати, 1200 тонна бензин, 48 тонна дизель ёқилғи, 1800 минг киловатт-соат электр энергияси тежалади.

Қишлоқ аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни янада ривожлантириш мақсадида 184 та комплекс пункт ташкил қилинади.

Оммавий касблардаги 10 минг ишчи тайёрланади, 3,5 минг ишчи, 720 инженер, техник ва хизматчиларнинг малакаси оширилади, камида 20 минг киши иқтисодий таълим ҳамма турларига жалб қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ГЛАВСНАБ»И БЎЙИЧА

Республикадаги истеъмолчиларга ажратилган фондлар бир маромда ва сифатли реализация қилиниши, ҳом ашё, материал ва комплектловчи буюмларни ишлатиш прогрессив нормаларини қўллаш, янада самарали материал турларини жорий этиш ҳамда нормадан ташқари ва ортиқча моддий бойлик қолдиқларидан мумкин қадар кўпроқ фойдаланиш таъминланади.

Республиканинг маҳсулот етказиб берадиган корхоналаридан материаллар, асбоб-ускуналар ва буюмларнинг бир маромда, хўжалик шартномаларига биноан белгиланган номенклатурада етказиб берилиши таъминланади.

Қора ва рангли металлургия, минерал ўғит, бинокорлик материаллари саноати, енгил саноат, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноати, чорвани ва парранда саноат негизида боқиш объектлари учун материаллар, ускуналар, ва комплектлаш буюмлари муддатидан илгари етказиб берилишига эришилади.

Кўкламги дала ишларини ўтказиш ва ҳосилни йиғиштириб олиш учун қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигига, пахта тозалаш саноати корхоналарига, мактаблар, хунар-техника билим юртлари ва олий ўқув юртларига, чекка шимол районларига зарур моддий-техника ресурслари муддатидан илгари етказиб берилади.

1978 йилги мева ва сабзавот ҳосилини жойлаш учун республика тайёрлов ташкилотлари 1 июлга қадар йиллик эҳтиёжнинг камида 70 проценти, 1 октябрга қадар йиллик эҳтиёж ҳажмида идишлар билан таъминланади.

Моддий-техника таъминотининг илғор шакллари ва усулларини жорий қилиш давом эттирилади:

— ишлаб чиқариш техникавий ҳамиятга молик бўлган маҳсулот билан улгуржи саздо қилиш 1977 йилга нисбатан 35 миллион сўмлик ёки 8 процент кенгайтирилади;

— республика истеъмолчиларига бевосита хўжалик алоқалари бўйича маҳсулот етказиб бериш ҳажмининг янада ўстирилиши таъминланади ва уларнинг даражаси 400 миллион сўмга етказилади.

Корхоналарда, қурилишларда ва ташкилотларда нормативга қўшимча запаслардан фойдаланиш ҳом ашё ҳамда материалларни тежаш, ортиқча ва фойдаланилмаётган моддий ресурсларни реализация қилиш, шунингдек ўрнатилмаган ускуналарни камайтириш ҳисобига хўжалик оборотига СССР Госснаби белгилаган топшириққа қўшимча равишда 2 миллион сўмлик товар-материалларнинг жалб этилиши таъминланади.

Иқтисодий тежашни кучайтириш ҳисобига Ўзбекистон ССР «Главснаб»и ташкилотлари бўйича йиллик лимитга нисбатан ёқилғи 1,8 процент, электр энергияси 2,5 процент, ёқиладиган мазут 1,5 процент кам сарф қилиниши таъминланади.

Республика корхоналари ва қурилишларини узлуксиз таъминлаш учун система базалари ва омборларидаги моддий-техника ресурслари запаслари структураси яхшиланади ҳамда оборот маблағларининг айланиши 1977 йилга нисбатан 3 процент тезлаштирилади.

Идишлардан такрор фойдаланишни кўпайтириш ҳисобига янги ёғоч материаллар сарфи 2000 кубометр камайтирилади.

Асосий ҳажм кўрсаткичлари бўйича белгиланган план топшириқлари муддатидан илгари:

— товар оборати йиллик плани ва саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми бўйича — 26 декабргача;

— чакана товар оборати ва иккиламчи ҳом ашё тайёрлаш йиллик плани бўйича — 27 декабргача бажарилади.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига планга қўшимча равишда 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, янги техникани жорий этиш, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш ва янги қувватларни муддатидан илгари ўзлаштириш ҳисобига таъминот ва мол тарқатиш фаолияти ҳамда саноат бўйича меҳнат унумдорлигининг планга қўшимча 0,5 процент ўсиши таъминланади.

Муомала харажатлари ва маҳсулот таннархини камайтириш, шартнома муносабатларининг ролини кучайтириш ҳисобига планга қўшимча равишда 1 миллион сўм фойда олинади.

Автомобиль транспортидан оқилона ва самарали фойдаланиш ҳисобига истеъмолчиларга юкларни марказлаштирилган тартибда етказиб бериш даражаси 85,5 процентга етказилади.

Умумий майдони 31,8 минг квадрат метр омборхона биноларининг фойдаланишга топширилиши таъминланади.

* * *

Ўзбекистон ССР давлат савдо, матлубот кооперацияси, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги корхоналари ва ташкилотлари ҳамда «Главснаб»нинг ходимлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневни ишонтириб айтадиларки, улар ўзларининг кучлари, билимлари, ижодий изланишларини юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришишга сарфлайдилар, социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар. /1978 йил топшириқлари ва социалистик мажбуриятларининг тўла ва ортиқ билан бажарилишини таъминлайдилар, шу тариқа мамлакатимиз экономикасини ривожлантириш, совет халқининг фаровонлиги ва маданиятини КПСС XXV съезди белгилаганидек юксалтириш улуғвор режаларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар.

Ушбу социалистик мажбуриятлар Қорақалпоғистон АССР ва областлардаги саноат корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари, партия-хўжалик активларининг йиғилишлари, Ўзбекистон ССР Савдо, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрликлари, «Главснаб»и коллегияларининг ва «Ўзбекбирлашув» правлениесининг кенгайтирилган йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

«КОММУНИСТИК ПАРТИЯ МАНИФЕСТИ»НИНГ 130 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

БАХТ МАНИФЕСТИ

Бундан 130 йил муқаддам, 1848 йилнинг февраль ойида «Коммунистик партия манифести» чоп этилди. У дунёга келгандан буён ўтган давр ичида юздан энг тилда 1100 мартадан кўпроқ нашр этилди. Бу рақамлар илмий коммунизмнинг биринчи программ ҳужжати ниҳоятда катта аҳамиятга эга эканлигини кўрсатиб турибди.

Халқаро пролетариат 1848 йилдан бери «Коммунистик партия манифести»нинг ўлмас ғояларига амал қилиб келмоқда. «Бу асарда, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — ижтимоий ҳаётни ҳам ўз ичига олган янги дунёқараш изчил материализм, тараққиёт тўғрисидаги энг мукаммал ва чуқур таълимот бўлган диалектика, синфий кураш назарияси, янги жамият ижодчиси бўлган пролетариатнинг оламшумул-тарихий революцион роли тўғрисидаги назария доҳиёна бир суратда аниқ ва равшан баён этилган».

Ҳозирги вақтда бутун прогрессив инсоният ижодий марксизмнинг бу асарини жаҳон халқларининг юздан ортиқ тилида ўрганаётир. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг ҳозирги бош йўли, стратегияси ва тактикаси ҳам, унинг программаси ҳам Маркс ва Энгельснинг «Коммунистик партия манифести» асосида тузилган «Коммунистик манифест»ё ҳакида гапириб, В. И. Ленин бундай деган эди. «Бу кичкина китобча бир қанча томларга арзийди; бу китобча маданий дунёнинг ўқишган ва курашаётган пролетариатни то ҳозиргача руҳлантириб ва ҳаракатлантириб келмоқда».

«Коммунистик партия манифести» — К. Маркс ва Ф. Энгельс ишлаб чиққан диалектик материализм чуқур сингдирилган асар. Унда капитализмнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши, шу жамиятга хос бўлган ички зиддиятлар, буржуазия билан пролетариат ўртасидаги чуқурлашиб ва тобора авж олдиган синфий антогонизм атрофлича кўрсатиб берилган. Буюк мутафаккирлар капитализмнинг объектив иқтисодий қонунларига асосланиб, буржуа жамиятининг ҳалокати муқаррарлигини, унинг ўрнини албатта социалистик ва коммунистик жамият эгаллайди, деган дадил ҳулосани чиқардилар.

«Манифест»да капитализм ҳалокатининг муқаррарлиги кўрсатилибгина қолмай айни вақтда бу тузумни барбод этишга ва янги социалистик жамиятни қуришга қобилиятли ижтимоий куч ҳам кўрсатиб берилган. Бу куч революцион пролетариат ишчи кучи эди.

Ҳақиқатан ҳам, ишчилар синфи энг уюшқоқ, интизомли, онгли, революцион ва чуқур интернационал руҳдаги қудратли синф бўлиб чиқди. У ўз бўрчини фақат социалистик революция орқали амалга ошириши мумкин эди.

Капитализм ҳалокатининг муқаррарлиги, синфий кураш, социалистик революция ва пролетариатнинг оламшумул-тарихий роли тўғрисида «Коммунистик партия манифести»да илгари сурилган ғоялар биз яшаб турган даврда ҳам буюк аҳамият касб этмоқда. Буржуа маддоҳлари, ревизионистлар ва реформистларнинг Маркс ва Энгельс таълимоти «эскирганлиги», «ўз даврини ўтаб бўлганлиги»ни зўр бериб кўрсатиш йўлидаги урунишлари ҳозирги замон воқелиги олдида чиппакка чиқмоқда. Ҳозирги вақтда халқаро ишчилар синфининг ягона фронт бўлиб курашаётган ҳамма отрядлари жаҳон-революцион ҳаракатининг олдинги сафида бормоқда. «Капитализм қитъаларида ишчилар синфи революцион курашнинг бутун демократик, антиимпериалистик ҳаракати ҳаракатга келтирувчи ва сафарбар қилувчи асосий кучдир. Кейинги вақтлардаги воқеалар буни яна исботлаб берди» дейилади Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилда бўлиб ўтган Халқаро кенгашининг Асосий ҳужжатида.

«Коммунистик партия манифести»да пролетариат диктатураси тўғрисидаги ғоя асарнинг энг муҳим ва асосий ҳулосаларидан бирини ташкил қилади. Пролетариат буржуазия қўлидан барча капитални тортиб олиш, ишлаб чиқариш қуролларини давлат қўлида марказлаштириш ва ишлаб чиқарувчи кучлар армияси сафини кенгайтириш мақсадида ўзининг сиёсий ҳукмронлигини ишга солиши кераклиги асарнинг бош ғояларидан бири бўлди.

«Манифест»да ишчилар ҳаракатининг энг муҳим принципи — пролетар интернационализми принципи биринчи марта назарий жиҳатдан асослаб берилди. Бу принцип асар охирида «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган чақирикда ўз аксини топди.

«Манифест»да миллий масалани ҳал этиш асослари ҳам ўз аксини топган. Миллатлар ичидаги синфлар антогонизмининг йўқолиши билан миллатлар ўртасидаги душманлик муносабатлари ҳам тугайди», — дейилади унда. Маркс ва Энгельс пролетариатнинг социализм йўлидаги ҳаракатини миллий масалани ҳал этиш билан боғлиқ деб кўрсатдилар. Миллий масалани улар ишчилар синфининг интернационал позицияси нуқтаи-назаридан қараб чиқдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев марксизм-ленинизм классикларининг миллий масала бўйича кўрсатмаларига мурожаат қилиб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган докладида бундай деди: Партия, В. И. Ленин барча миллат ва элат меҳнаткашларининг жанговар иттифоқини вужудга келтириш учун курашиб ҳар доим миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини, уларнинг тўла-тўкис ва ҳеч сўзсиз тенг ҳуқуқли бўлишини ҳимоя қилдилар. Шунинг учун ҳам Октябрнинг ғалабаси айни вақтда миллий озодлик учун курашда қўлга киритилган ғалаба бўлди.

«Манифест» яратилгандан буён янги типдаги партия ҳақидаги марксистик таълимот ленинизм билан бойиди. Агар XIX аснинг 40-йилларида коммунистик ҳаракат ўз сафларида бор-йўғи 300-400 кишини бирлаштирган бўлса, Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин бу кўрсаткич 400 минг кишига етди. Ҳозирги вақтда эса ер юзида 90 та коммунистик ва ишчи партиялари бўлиб, улар сафида 60 миллиондан ортиқ коммунистлар фаолият кўрсатмоқдалар.

К. Маркс ва Ф. Энгельс орзу қилган янги жамият бугунги кунда СССР ва жаҳон социалистик системаси мамлакатларида реал ҳақиқатга айланди. Ҳозирги вақтда жаҳон социализм системасига 15 социалистик мамлакат киради, улар зиммасига бутун ер юзи территориясининг 26 проценти, жаҳон халқларининг учдан бир қисмидан кўпроғи, шунингдек жаҳон саноат ишлаб чиқаришининг 40 проценти тўғри келади. Социализмнинг жаҳон системаси — ҳозирги даврнинг бош революцион қучига, инсоният жамияти тараққиётининг ҳал қилувчи факторига айланди.

Ҳозирги шароитда социализм мамлакатлари барча антиимпериалистик кучларнинг иқтисодий ва сиёсий қудратларининг асосий таянчига айланди. Социализм мамлакатларининг ривожланиши эксплуатацияга асосланган тузумни тугатишни, социалистик ижтимоий тузум муқаррар равишда ғалаба қилишини амалда намойиш қилмоқда. Шу жиҳатларга асосланиб, коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилдаги кенгаши ҳужжатида жаҳон социализм системаси антиимпериалистик курашнинг ҳал қилувчи кучига айланганлиги алоҳида қайд қилинган эди.

Жаҳон социализм системаси революцион тарздаги ўзгаришларнинг бутун бошига, инсоннятнинг порлоқ истиқболи коммунизм учун курашга жуда катта таъсир кўрсатмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси СССРда коммунизм қурилишини ўзининг энг юксак интернационал бурчи деб, жаҳон коммунистик ҳаракати олдидаги энг биринчи вазифаси деб ҳисоблайди. Бу эса бутун жаҳон социализм системасининг, халқаро коммунистик ҳаракатнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Илмий коммунизмнинг асосчилари бундан 130 йил илгари барча мамлакатларнинг пролетарлари бирлашиб коммунизм ғалабаси учун биргаликда кураш олиб боришлари керак, деб уқтиргандилар. Ўша пайтдан буён коммунизм ер юзидаги барча меҳнаткашлар курашининг мақсади бўлиб қолди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс барҳаёт вақтидаёқ «Коммунистик партия манифести»ни дунёдаги кўп халқларнинг тилларига таржима қилиндиларки, 1882 йилда «Коммунистик партия манифести»нинг рус тилига нашрига ёзилган сўзбошида эса К. Маркс ва Ф. Энгельс Россия революцион ҳаракати тўғрисида бундай башорат қилган эдилар... «Россия Европадаги революцион ҳаракатда илғор отряддир».

Бу башоратдан кўриниб турибдики, илмий коммунизм асосчилари К. Маркс ва Ф. Энгельс Россиядаги озодлик ҳаракатининг ривожланишини юксак қизиқиш билан кузатиб бордилар. Улар бўлажак рус революциясининг характерини, унинг синфий ва иқтисодий асосини, ҳаракатлантирувчи кучларини, истиқболини ва халқаро аҳамиятини тушунтириб беришга ҳаракат қилдилар.

«Коммунистик партия манифести»ни ва илмий коммунизм асосчиларининг бошқа асарларининг рус тилига таржима қилиниши ва рус тилида нашр этилиши Россияда революцион ҳаракатнинг янада ривожланиши учун катта аҳамиятга эга бўлди. Бу буюк асар Ўрта Осиёга чор ҳокимияти томонидан сургун қилинган революционерларнинг ғайрати туфайли етиб келди. Бу ўлмас асар Туркистондаги дастлабки социал-демократик тўгараклар ишига ҳам асос солди. Маҳаллий революционерлар илмий коммунизм асосчиларининг программ асарларидан олинган буюк ғояларни маҳаллий ишчилар орасида кенг тарғиб қилдилар.

«Коммунистик партия манифести»нинг ҳар бир сатри ҳозир ҳам капитализмнинг антогонистик зиддиятлари ва иллатларини, уни ҳимоя қилувчиларнинг ғайри-илмий назарияларини аёвсиз фош этиб, халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракатига ғоят кучли революционлаштирувчи таъсир кўрсатиб турибди.

Шавкат АКРАМОВ,
тарих фанлари кандидати.

ЯНГИ ЖУРНАЛЛАРНИ ВАРАҚЛАГАНДА

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ САНЪАТИ»

Янги йилдан чиқа бошлаган журналнинг номи шундай деб аталади. Бу эса республикамиз маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлиб, партия ва ҳукуматимиз санъат тараққиёти йўлида қилаётган оталарча ғамхўрлигининг ёрқин далилидир. КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати социалистик реализм санъатининг равнақига жуда катта эътибор бериб совет кишилари маънавий ҳаётининг ривожланиши тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилмоқдалар. Бу ғамхўрлик республикамиз миқёсида ҳам яққол кўзга кўриниб турибди. Бизда истеъдодли ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, архитекторлар, кино ва театр ходимларининг кўп сонли авлоди камол топди. Партиянинг эътибори ва ғамхўрлигидан руҳланган республикамиз адабиёти ва санъати арбоблари коммунистик бунёдкорликнинг жўшқинлигини ёрқин акс эттирувчи, совет кишиларининг қаҳрамонона меҳнатини тараннум этувчи, халққа манзур асарлар яратмоқдалар. Бу асарлар ҳақли равишда умумхалқ эътиборига сазовор бўлмоқда.

Халқ учун ижод қилиш, коммунистик жамият кишисининг маънавий ва ахлоқий қиёфасини шакллантиришда бутун ижоди билан фаол иштирок этиш санъаткорларимизнинг муқаддас бурчи ва шиоридир. Бу мақсадга эришишда янги журнал муносиб роль ўйнашга даъват этилгандир. Журнал КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг «Совет Ўзбекистони санъатининг равнақи учун» мақоласи билан очилади. Мақолада журналнинг нашр этилиши республикамиз ижтимоий ва маданий ҳаётида муҳим воқеа эканлиги таъкидланиб, партия ва ҳукуматимизнинг санъат соҳасидаги сиёсатини мунтазам пропаганда қилиш, совет театри, киноси, телевидение ва радио, нашриёт ишини, тасвирий, музика ва хореография санъатларини ривожлантиришнинг туб проблемалари, ижодий союзларнинг фаолиятини ёритиш, бадиий ҳаваскорлик, халқ бадиий ҳунармандчилигининг барча турларини ривожлантиришга кўмаклашиш журналнинг асосий вазифаси эканлиги таъкидланади.

Санъатшунос Файзулла Кароматовнинг «Ўзбек музикасининг одимлари» мақоласи ўзбек миллий музикасида совет даврида вужудга келган симфоник, музикавий, саҳнавий ва бошқа жанрлар ҳақида фикр юритилади. Амалий санъат — наққошлик ва ўймакорлик, мисгарлик ва заргарлик, атлас ва беқасам, гилам ва палос тўқувчилар, палак тикувчилар ва кўзагарлар санъати азалдан халқ ҳаёти ва турмуши билан чамбарчас боғланиб кетган. Уларда халқнинг борлиқни бадиий ўзлаштиришга бўлган иштиёқи ва интилиши, фикр ва диди, гўзаллик ҳақидаги тушунчалари ва санъаткорлик илҳоми намоён бўлади. Бу санъатда халқнинг денгиз каби бепоён, тоғлар сингари юксак маънавий ҳаёти ўз ифодасини топган. Абдулхай Умаровнинг «Халқ амалий санъати юксалиш йўлида» мақоласида ана шу ҳақда гап боради.

Алишер Навоий номли ўзбек давлат академик катта театри саҳнасида қўйилган «Афсоналар водийсида» балети рақс шинавандаларига муносиб армуғон бўлди. СССР халқ артисти Галия Измайлованинг мақоласи ана шу асар таҳлилига бағишланган. Мақола эълон қилинган қўш саҳифада балетдан чиройли манзаралар келтирилган.

Тошпўлат Турсуновнинг «Замон, замондош, образ ва саҳна» мақоласи театр санъатининг энг муҳим масалаларига бағишланган.

А. Н. Островский номли Тошкент театр ва рассомлик санъати институти мамлакатимизнинг йирик санъат илм даргоҳларидан биридир. Институтнинг собиқ талабалари бугунги кунда мамлакатимизнинг кўпгина жойларида актёр ва режиссёр, театршунос ва санъатшунос бўлиб ишламоқдалар. Уларнинг сафида атоқли санъат усталари, Совет Иттифоқи ва республика халқ артистлари, халқ рассомлари, машҳур кино артистлари бор. Институт Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон учун ҳам актёр ва режиссёрлик соҳаси бўйича кўплаб мутахассислар тайёрлади. Институт ректори Сирожиддин Камолиддиновнинг «Санъат ва нафосат дорилфунуни» мақоласида шу ҳақда гап боради, ўқув юртининг режалари билан ўртоқлашилади.

«Бошқаларни ўргатмоқ учун ўргатаётган нарсангни ўзинг билишинг керак. Бинобарин, ўз-ўзидан маълумки, режиссёр лоақал маълум даражада актёр бўлмоғи лозим». К. Станиславскийнинг бу сўзлари Эркин Исмоиловнинг «Маннон Уйғурнинг актёрлик санъати» мақоласига эпиграф қилиб олинган. Муаллиф ўзбек совет театрининг асосчиси Маннон Уйғурнинг том маъноси билан улкан актёр бўлганлигини таъкидлаб, йигирманчи йилларда газета саҳифаларида эълон қилинган мақолаларида айтилган фикрларни келтиради.

Рафаэль Тоқтошнинг ўзбек совет тасвирий санъатида социалистик реализмнинг қарор топиши ҳақидаги, киношунос Ҳамидулла Акбаровнинг Бутуниттифоқ ва халқаро кинофестивалларда юксак совринларга сазовор бўлган «Ўзбекфильм» студиясининг фильмлари ҳақидаги, Тошкент Давлат консерваториясининг ректори Мамажон Раҳмоновнинг Ўрта Осиёдаги бу улкан илм ўчоғи тўғрисидаги, Тоир Исломовнинг республикада хаваскорлик санъатининг аҳволи ва истиқболи тўғрисидаги мақолалари журналхонга айниқса манзур бўлади.

Журнал рангли расмлар билан безатилган.

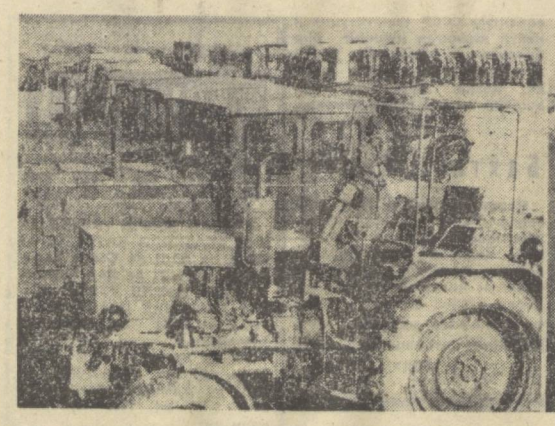

БАҲОРНИ ҚАРШИЛАБ

Жиззах область Арнасой районидаги Гречко номли боғдорчилик совхози ташкил этилганига 2 йил бўлди. Ана шу қисқа муддат ичида совхоз ўзининг ойдин йўлига чиқиб олди. 500 гектар майдонга дарахт кўчатлари ўтказилди. 280 гектар майдонда узумзор барпо этилди, 220 гектарлик боғда мевали дарахтлар барқ уриб ўсяпти. Боғбонлар ҳар бир туп дарахтни меҳр билан парвариш қилмоқдалар.

Бу йил олди дарахтлар нишона беради, 140 гектар майдондаги ток ҳосилга киради. Совхоз миришкорлари 60 тонна мева-узумни чўл дастурхонига инъом қилишади.

Миришкорлар боғ ва токзорлар ҳосилга киргунча, дарахт қатор ораларига ва янги ерларга пахта экишяпти. Улар ўтган йили 512 гектар майдонга чигит қадашган эди. 400 тонна пахта топшириш мажбуриятини олишганди. Ҳосил кутилганидан мўл бўлди. Она-Ватанга 660 тонна «оқ олтин» армуғон қилинди. Бу йил совхознинг пахта майдони тенг ярмига қисқаради. Шундай бўлса ҳам деҳқонлар 500 тонналик хирмон кўтаришга аҳд қилдилар.

Ҳам пахта, ҳам мева ва узум етиштириш ишқи билан меҳнат қилаётган совхоз миришкорлари қиш ойларида ҳам астойдил меҳнат қилишди. Дарахтлар ва токлар тагі юмшатилди, айни пайтда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши дори сепилди.

Совхоз механизаторларининг иши ҳар қачонгидан кўпайди. Улар боғ, токзорларда ва пахтазорларда ишлатиладиган агрегатларни ремонт қилдилар. 16 та чопиқ, 15 та ҳайдов трактори, 2 та ток қаламчаси ўтказадиган, 4 та чуқур кавлайдиган ва бошқа техника воситалари қисқа муддатларда сифатли ремонт қилинди. Агрегатларни мавсумга қозирлашда Б. Эгамбердиев, В. Ромашев, В. Бусель, Т. Сирлибоев сингари механизаторлар ғайрат кўрсатишди.

Суратларда: 1. Баҳорги экиш мавсумига қозирлаб қўйилган агрегатлар; 2. Совхоз бош инженери Қурбонбой Абдуқодиров (ўнгда) ва механизатор Бектемир Эгамбердиев ўрток-лар ремонтдан чиқарилган агрегатларни кўздан кечиришяпти.

А. Тўраев фотолари.

ҚИШЛОҚДА ШАҲАР ЧИРОЙИ

Узбекистон ССР Министрлар Советининг колхозларда қурилиш бўйича давлат кооператив бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети ҳамда Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ходимлари касаба союзи республика комитети, «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Қишлоқ ҳақиқати» республика газеталари редакцияларининг

ЭНГ ЯХШИ КОЛХОЗ ПОСЁЛКАЛАРИ ҚУРИЛИШИ ВА ОБОДОНЧИЛИГИ УЧУН РЕСПУБЛИКА КУРИК-КОНКУРСИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Бухоро — Ғиждувон йўлидан ўнгга бурилишингиз билан, ўзингизни шаҳарчага кириб қолгандек ҳис этасиз. Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхоз марказий қўрғонига элтувчи асфальт йўлнинг икки томонида «бир-бирининг елкасига қўл ташлаган» турнақатор уйлар. Улар бир-бириндан чиройли, ғўзал. Ҳар икки дарвозахонанинг бирида «Жигули», «Москвич», «Запорожец», «Урал», «Ява».

...Ҳовли ичкариси бундан ҳам файзли. Эшикдан ҳатлаб ўтсангиз, мўъжазгина чорбоғ сизни ўз қўйнига олади. Асфальт йўлакча тандирхонага бориб туташган. Бир тарафда водопровод.

Бизни хонадон соҳиби, механизатор Усмон Остонов кутиб олди. Уйга кирдик.

Усмон ака газ плитаси устида қайнаб турган чойни дамлаб келди. Ранго-ранг чинни ва биллур буюмлар терилиб қўйилган сервантдан пахта гулли пиёлалар олди. Телевизор қулоғини бураб. Биз юмшоқ креслоларга ўрнашиб ўтирдик. Полга тўшалган гулдор гилам, китоблар терилган жовон, девордаги осма соат бу уйдаги замонавийлик руҳини, ҳозирги қишлоқ маданияти ва турмуш тарзини ифодалаб турарди. Бундай манзарани бошқа уйларда ҳам кўрдик.

Ҳа, колхозчи хонадони ҳар жиҳатдан шаҳардагидан сира қолишмайди. Колхоз уларга кенг, ёруғ уйларни, шахсий ер участкасини бериб қўйибди. Колхозчилар водопровод, табиий газ, телефон хизматидан баҳраманд. Кинотеатр гавжум. Клуб, кутубхона, поликлиника, шифохона, мактаб ва бошқа қатор маданий-маиший бинолар фойдаланиш учун уларга бепул бериб қўйилган. Хўжаликнинг энг йирик боғча-яслиси ҳам шу посёлкадан жой олган.

Энгинги уч-тўрт йилда колхоз марказий посёлкасида тағин кўп ўзгаришлар қилинди, 600 ўринли йирик клуб ёнбошида икки қаватли «Оқ олтин» қишлоқ универсал магазини, меҳмонхона, маиший хизмат уйи, ошхона, ҳаммом қурилиб ишга туширилди. 200 дан ошиқ оила янги уйларга кўчиб ўтишади.

Колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Саттор Жабборов бизни катта қурилиш майдончасига бошлади.

— Ана шу ярим гектарли майдонда Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганлар хотирасига ёдгорлик ўрнатамиз, — деди у. — Ёдгорлик олдида мангу олов ёниб туради, остида эса музей ташкил этамиз. Атрофи боғ бўлади.

Раис асфальт юқорисидаги кенг сайҳонликка диққатимизни тортди.

— Посёлкамизнинг биринчи навбатини тугатиб, шу ёқдан иккинчи навбатини бошлаймиз. Лойиҳаси тайёр. Уни Бутуниттифоқ эксперименталь-қишлоқ лойиҳаларини ишлаб чиқиш Марказий илмий-тадқиқот институти мутахассислари тайёрлаб беришди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қурилиш ишлари давлат комитети посёлкамиз лойиҳасини тасдиқлади. «Коммунизм» деб ном берилган шаҳарчамизнинг иккинчи навбатида маданий-маиший объектлардан ташқари 118 минг квадрат метр ҳажмида икки қаватли, котеджсимон уй-жой бинолари тикланади. Қурилиш учун хўжалик 15 миллион сўм капитал маблағ ажратишга қарор қилди. Янги посёлкада 1186 ўринли мактаб ва мухтасиб клуб, тантанали маросимлар уйи, меҳмонхона, ошхона, оталар чойхонаси, магазинлар, кирхона, спорт комплекси, 2 минг томошабинга мўлжалланган стадион, кутубхона қуриш мўлжалланган. Бу шаҳарчанинг республика эксперименталь-намунали посёлкалар қаторига киритилгани, боиси ҳам ана шунда.

— Колхоз катта ишни бошлаб, уни муваффақиятли давом эттираётганининг сабаби нимада?

Бу саволга колхоз қурилиши ветерани, хўжалик бош бухгалтери Сайфиддин ака Ғайбуллаев шундай жавоб қилди:

— Узоққа бормайлик, ўтган хўжалик йилида гектаридан олинган пахта ҳосилдорлиги 40 центнерни ташкил этди. Пландан ташқари 1900 тонна ипак пахта сотдик. Даромадимиз 11 миллион сўмдан ошиб кетди. Унинг 2 миллионини қурилиш ишларига ажратдик. Шундан бир миллионини янги посёлка қурилишига сарфлаймиз. Келаси йилда уни икки миллионга етказамиз. Ҳозирга қадар посёлкамиз қурилишида 10 миллион сўмдан ортиқроқ капитал маблағ ўзлаштирилди.

— Посёлка қурилиши шарофати билан тарқоқ қишлоқчалар йил сайин камайиб боряпти, — ҳикоясини давом эттирди Сайфиддин ака.

— Найманча, Заранг, Сарнова, Тўққизлар, Қаршиқўзод каби ўнга якин хутор тугатилди. Улар ўрнида 100 гектарга якин янги ер очилиб, деҳқончилик оборотига киритилди. Энгинги навбат Арабон, Работча, Даштак, Эшонлар, Бўрабон қишлоқларига. Улар ҳам якин бирикки йил ичида батамом йўқотилади. Хонадонлар эса янги, замонавий уйларга кўчиб ўтишади.

Қайси хонадонга кирмайлик, колхозчилар бинокорлардан миннатдор эканликларини изҳор этишади. Улар посёлка пойдеворига биринчи гишт қўйган Ленин орденли бинокор, ҳозир пенсионер Ҳамид Раҳматов, пардозловчи Ҳабиб Донийёров, бетончи Икром Ҳақризаев, дурадгор Ғайбулла Ёқубов, гишт теруvчи Карим Ҳайдаров, Насим Муҳиддинов, Ҳайрулла Сайфиевларнинг номини такрор-такрор тилга олишди.

— Посёлкамизнинг биринчи навбати қурилиши, — дейди ифтихор билан агроном Ғаффор Ҳамроев, — Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг биринчи даражали дипломи билан тақдирланган. Бунда азамат қурувчиларимизнинг муносиб хизмати бор, албатта.

Биз Ғиждувон районидаги С. Айний номли, «Гулистон», Калинин номли колхозларда ҳам шаҳар тўнини кияётган ана шундай ғўзал посёлкалар бунёд этилаётганининг гувоҳи бўлдик. Шуни айтиш керакки, кейинги йилларда Бухоро области қишлоқ меҳнаткашлари фаровонлиги республикамизнинг бошқа областларидаги каби анча кўтарилиб бормоқда. Областда сув таъминотини яхшилаш билан боғлиқ бўлган проблемаларнинг муваффақиятли ҳал этилаётгани шарофати билан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги тўхтовсиз кўпаймоқда. Колхозчилар ва совхозлар ишчиларининг ижтимоий ишлаб чиқаришдан кўраётган даромадлари йилдан-йилга баракали бўлаётир. Бу, қишлоқ меҳнатчиларининг ўзлари жамғарган маблағлари кооператив йўли билан обод, шаҳар типидаги уй-жойлар қуриш учун сарфлашига кенг имкон бермоқда.

Бу борада Вобкент район колхозлараро қурилиш бошқармасида анча тажриба тўпланган. Райондаги учта хўжаликда уй-жой қурилиши кооперативлари ташкил этилди. Бир йил ичида меҳнаткашлардан 150 та ариза тушди, шундан 80 тасининг талаби қондирилди. Уларга истаган лойиҳада, замонавий уйлар қуриб берилди. Ана шу 80 та кооператив уйнинг 25 таси Калинин номли колхознинг бош план асосида қурилаётган посёлкасида барпо этилди. Бир йилда 25 та уй! Бу, ёмон кўрсаткич эмас, албатта. Бу — катта, айни кезда муҳим ишнинг яхши бошланганидан, унинг дадил ва олға одимлаётганидан далолатдир.

Район марказида посёлкалар қурилишига керакли темир-бетон буюмлар, конструкциялар тайёрлаб берадиган махсус полигон ишга туширилди. Бу, посёлкалар қурилишини янада тезлаштириш, уй-жой ва бошқа жамоат бинолари таннархини анча арзонлаштириш имконини бермоқда.

Келажакда темир-бетон буюмлари ишлаб чиқариш қувватларини 3-4 баравар ошириш кўзда тутилмоқда. Агар «Бухароблколхозстрой» трести бўйича 1976 йилда атиги 300 минг сўмлик кооператив уй-жой қурилган бўлса, бу кўрсаткич 1977 йилда бир миллион сўмни ташкил этди. Бу йил эса қариб 3 миллион сўмлик ана шундай уйлар қуриш планлаштирилган.

Кооператив уй-жойлар қурилишига, экспериментал посёлкаларга кенг йўл!

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

А. АБДУҚОДИРОВ,
Ўзбекистон телевидениесининг махсус мухбири.

Ю. КУЗЬМИН,
«Правда Востока» газетасининг махсус мухбири.

С. САЙДАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг махсус мухбири.

К. КАРИМЖОНОВ,
республика радиосининг махсус мухбири.

В. КУЗНЕЦОВА,
«Узколхозстрой» бирлашмасининг ходими.

Бу ҳақдаги материалларни бугун «Правда Востока», «Қишлоқ ҳақиқати» газеталарида ўқишингиз, радио орқали биринчи программада соат 12 да эшитишингиз, «Зангори экран»нинг иккинчи программасида неч соат 19 дан 50 минут ўтганда кўришингиз мумкин.

ПЛАНЕТАМИЗДА ХАЛҚАРО ОБЗОР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

⊙ СОФИЯ

Календарда қишкинг охирги ойи, аммо Болгария деҳқонлари — баҳор юмушлари билан банд. Нам тўплаган ерлар яна ҳосил бериш учун куч йиғаётган бир пайтда қишлоқ меҳнаткашлари унинг яна ҳам сахий бўлиши учун зарур чораларни кўрмоқдалар.

Далаларда кузги экинлар қўшимча озиқлантирилмоқда. Қишлоқ хўжалик машиналари тез суръатлар билан ремонтдан чиқарилмоқда. Кўп хўжаликларда ремонт ишлари тугади. Об-ҳаво қулай келиши биланоқ, эртанги экинларни экиш учун машиналар далаларга чиқарилади.

Мутахассислар қиш ойларидан кадрларнинг профессионал ва иқтисодий билимини ошириш учун фойдаланмоқдалар. «Кўчма семинарлар» бу йил ўқишнинг қизиқарли формаси бўлиб қолди. Қишлоқ меҳнаткашлари шундай кўчма семинарлар ёрдамида республикадаги ҳар хил округларнинг илғор хўжаликлари тажрибаси билан танишдилар.

⊙ УЛАН-БАТОР

Монголия давлат хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик бирлашмаларидаги ремонт ишхоналарида иш авжида.

Машиналарни кўкламга тайёрлаш ишлари ниҳоясига етди. Ҳар ўнта трактордан 8 таси хатто эртагаёқ далага чиқишга тайёр. Плуглар ва сеялкалар ҳам шай қилиб қўйилган.

⊙ ПРАГА.

Чехословакия текислиги ва тоғ қияларида минглаб мутахассислар геология-разведка ишларини бажармоқдалар. Шу қиш мавсумида ЧССРнинг турли районларида 200 га яқин қидирув экспедицияси ишламоқда.

1978 йилда геологларнинг иш ҳажми ўтган йилдагига қараганда 10 процентдан зиёд кўпаяди. Энг асосий мақсадлардан бири — Слан тоғларида тошкўмирга бой конларни фойдаланишга топширишдир. Бу ерларда 150 миллион тонна кўмир запаслари бор, деб мўлжалланади. Бундан ташқари бу йил Френштат районида дастлабки тонна коксланувчи кўмир қазиб чиқарилади. Геологлар бу ерда шу хом ашёнинг тахминан 400 миллион тонна запаси бўлган конларни ўрганиб бўлдилар. Словакиядаги Гбер шаҳри ёнида тадқиқот ишлари янги йилда давом эттирилади. Бу ерда юксак сифатли лигнит конлари очилди.

⊙ БУДАПЕШТ

Венгриянинг Тата шаҳридаги «Хютехника» саноат корхоналари бу йил СССРга янги типдаги холодильник установкасининг биринчи туркумини юборди.

Бу установкани коллектив совет мутахассислари билан биргаликда яратди ва ишлаб чиқаришга жорий этди. Илгариги установкаларга қараганда унинг вазни кам бўлиб, лекин қуввати анча кўп. Фойдаланиш учун тежамли ва пишиқдир. Корхонага Совет Иттифоқи энг кўп миқдорда буюртма берди.

(ТАСС).

ДЎСТЛИК НАМОЙИШИ

БОКАРО (Бихар штати), 27 февраль. (ТАСС мухбири). Бокаронинг неча минглаб металлургларги кеча ўз оилалари билан бирга заводнинг асосий майдонига келишди. Бу ерда Ҳиндистонда энг йирик деб ҳисобланган ва Совет Иттифоқининг ёрдами билан барпо этилаётган металлургия комбинати биринчи навбатининг қурилиши тугалланишига бағишланган тантанали митинг бўлди. Митингда Ҳиндистон президенти Нилам Санжива Редди, марказий ҳукумат ва Бихар штатининг министрлари, шунингдек СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси қатнашдилар.

Ҳиндистон президенти ҳамманинг қарсаклари остида комбинат биринчи навбатининг сўнгги йирик объекти 3-домнани ишга туширувчи кнопкани босади. У ўз нутқида бундай деди: Бокаро металлургия комбинати Ҳиндистон—Совет дўстлиги ва ҳамкорлигининг ёркин рамзидир. Ана шу миллий кишоотни бир ёқадан бош чиқариб барпо этаётган қизиқ ва совет металлургларининг ишигина эмас, мамлакат президенти сифатида шахсан мен учун ҳам бу кун байрамдир. Бундан 13 йил муқаддам бир неча эски қишлоқ жойлашган ана шу бўм-бўш ерда Бокаро ва унга якин районларнинг ҳаётини ўзгартириб, юборган металлургия гиганти пайдо бўлишини тасаввур этишим қийин эди. Биз ўша вақтда буни фақат орзу қила олар эдик. Ҳозирги кунда бу орзумиз рўёбга чиқди.

Митингда пўлат ва шахталар министри Б. Патнаик ва саноат министри Ж. Фернандес ҳам сўзга чиқдилар. Улар СССР-нинг Ҳиндистонда давлат секторини вужудга келтириш учун қўшган ҳиссасига юксак баҳо бердилар.

Совет делегациясининг бошлиғи И. В. Архипов ўз нутқида ишчи ва мутахассисларни меҳнатдаги катта ғалаба билан табриклади. У Ҳиндистон ҳукуматига ҳамда ҳинд халқига совет раҳбарларининг ва шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг, бутун совет халқининг қизғин табриклари ва эзгу истакларини топширди.

Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг самарали ривожи, деди совет делегациясининг бошлиғи, турли социал-иқтисодий системадаги давлатлар тинч-тотув яшаш принципларига амал қилиб, ўзаро манфаатли ҳамкорликни муваффақиятли суратда давом эттира олишларини исбот қилди.

Р. ГЛАДКИХ.

ИККИ УЧРАШУВ — ИККИ ХИЛ ЯКУН

Шу кунларда халқаро майдонда икки йирик учрашув бўлиб ўтди. Ҳар икки учрашув ҳам иқтисодий проблемаларни муҳокама қилишга бағишланди. Москвада Ўзаро Иқтисодий Ердам Кенгаши ижроия комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди. Бу мажлисда шу ташкилотга аъзо бўлган ҳукуматлар бошлиқларининг ўринбосарлари социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини амалга оширишга боғлиқ бўлган бир қанча масалаларни муҳокама қилдилар.

Иккинчи учрашув Европа иқтисодий ҳамжамиятининг штаб-квартираси жойлашган Брюсселда ўтказилди. Ғарбий Европадаги тўққиз мамлакатнинг экономика ва молия министрлари «умумий бозор»ни боши берк кўчадан олиб чиқиш йўлларини қидириб топишга уриниш максадида Брюсселга тўпланишди.

Москвадаги учрашувда халқаро майдонда социалистик меҳнат тақсимотини чуқурлаштириш тўғрисида гап борди.

Ўзаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг экономикаси дадил ривожланаётганлиги, уларнинг ўзаро ташқи савдо алоқалари ўсиб бораётганлиги бундай йўлни муваффақиятли амалга оширишнинг мустаҳкам негизидир. Утган йили бу мамлакатларда саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми ўрта ҳисобда 6 процент кўпайди. Масалан, Болгариянинг ташқи савдо обороти 13 процент, Венгриянинг ташқи савдо обороти 12 процент ортди. Шуни айтиб ўтиш керакки, бу мамлакатлар товар айирбошлашининг асосий қисми социалистик мамлакатлар ҳиссасига тўғри келади.

Ўзаро Иқтисодий Ердам Кенгаши ижроия комитетининг мажлисида, жумладан, шу йил системалараро йирик электр узатиш линиясини ишга тушириш мўлжалланди. Қардош мамлакатлар бу линияни биргаликда барпо этмоқдалар. Бу линия икки система — Ўзаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар бирлашган энергетика системаси билан СССР ягона энергетика системасининг ишини мувофиқлаштириб олиб бориша асос солиши керак. Ҳамкорликнинг узоқ вақтга мўлжалланган программаси шу тарика амалга оширилмоқда. Бу эса социалистик типдаги интеграцияни янги, янада юксак босқичга кўтаради.

«Умумий бозор» мамлакатларининг Брюсселдаги мажлислари ва уларнинг якунлари тамомила бошқа натижалар берди. Бу ерда Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлган мамлакатлар экономикаси бу йил дучор бўладиган ноаниқ ва ташвишли истиқболларни муҳокама қилиш мажлисининг кун тартибидаги асосий масала бўлди. Бу тасодифий бир ҳол эмас. Ана шу гуруҳдаги мамлакатларнинг хўжалиги 1977 йилда ўрта ҳисобда атиги 3 процент ўсди. Иш билан таъминлаш даражасини ошириш эришиб бўлмайдиган орзу бўлиб қолмоқда: ҳамжамият мамлакатларида ҳозир ишсизлар сони 6,1 миллион кишидан ҳам ошиб кетди.

Бундай шароитда кенгашда қатнашган мамлакатларден ҳар бирининг вакиллари аввало «умумий бозор» доирасида интеграцияни давом эттириш манфаатлари тўғрисида эмас, балки машаққатларнинг бутун оғирлигини «шериклари» зиммасига юклаш ҳақида бош қотирганлигининг боиси аён бўлиб қолади. Министрлар япон экспортининг Ғарбий Европа бозорларига тазйиқини муҳокама қилиш вақтидагина бир хил фикр изҳор қилган бўлсалар керак.

Икки учрашув — икки хил якун. Ички зиддиятлар билан қақшаб қолаётган Европа иқтисодий ҳамжамияти мамлакатлари ўзларининг интеграция механизмини ишга солиш учун кўп йиллардан буён беҳуда уриниб келмоқдалар. Узаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар социалистик иқтисодий интеграцияни мустаҳкамлаш йўлидан шаҳдам қадам қўйиб олга бормоқдалар.

НАВБАТДАГИ АВАНТЮРА БАРБОД БЎЛДИ

Ўтган ҳафтанинг охирида Никозияда қонли фожиа рўй берди. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг Бош секретари, таниқли жамоат арбоби Юсуф Ас-Сибои шу фожианинг қурбони бўлди. Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти Бош секретарининг ўлдирилишидан ўзининг сиёсий мақсадлари учун ва аввало, араб дунёсида Яқин Шарқ можаросини бартараф қилишда Садатнинг таслимчилик йўлига кескин қарши чиқаётган кучларнинг обрўсини тўкиш учун фойдаланишни истейдилар. Қохира Юсуф Ас-Сибоининг ўлдирилиши учун масъулиятни Фаластин Озодлик ташкилоти зиммасига юклашга уриниб, бу ташкилотга қарши ғаразли тухмат кампаниясини авж олдириб юборганлиги шуни исбот қилмайдими, ахир? Миср газеталари Юсуф Ас-Сибоининг қотиллари устидан Қохирада ўтказилиши мўлжалланган суд фаластинликларнинг «айбдор эканлигини» исбот этади деб бервакт эълон қилишга шошилганлиги каби факт ҳам бундан далолат бермайдими, ахир?

Аммо Қохирадаги авантюраси барбод бўлди. Ҳозирги вақтда Миср содир бўлган воқеа учун айбни Кипрга тўнкашга уриниб, унга қарши туҳмат кампаниясини қучайтириб юборди. Бироқ фактлар тамомила бошқа нарсани исботлаб турибди. Ларнакага содир бўлган воқеада Миср Араб Республикаси раҳбарларининг разил роль ўйнаганлиги соф виждонли ҳар бир кишига аёндир.

С. СТОКЛИЦКИЙ,
О. АНИЧКИН,
(ТАСС).

ПЕНТАГОН ҚУРОЛИНИ ПЕШ ҚИЛМОҚДА

Мудофаа министри Г. Браун Лос-Анжелес халқаро ишлар кенгашида сўзлаган нутқида АҚШнинг Яқин Шарқ ва Осиёдаги «янги» ҳарбий доктринасини баён қилди. Бу доктринада ана шу районларда Америка ўтказиб келаётган сиёсатнинг империалистик мақсадлари очиқдан-очиқ тарғиб этилади.

Маҳаллий матбуот бу нутқни «ҳукуматнинг барча баёнотлари орасида энг шафқатсиз баёнот», деб атади. Г. Браун ўз нутқида Американинг «ҳарбий манфаатлари»га алоқида эътибор берди. Унинг айтишича, бу манфаатлар Яқин Шарқ ва Форс кўрфази районида «тез-тез ўзгариб туради». У айтдики, бу манфаатлар Араб — Исроил проблемалари доирасидан ташқари чиқади ва бевосита нефть билан боғланган. «Бу районда жаҳондаги энг катта нефть запаслари борлиги сабабли, — деб даъво қилди Пентагон бошлиғи, — Яқин Шарқ ва Форс кўрфазини бизнинг хавфсизлигимиздан, ишларига қурол кучи билан аралашишга тайёр эканлигини шама қилиш, деб ҳисобламоқдалар. Шу муносабат билан «Нейшн» журнали қуйидагиларни ёзади: АҚШ «қуролярогларни назорат қилиш тўғрисидаги гапларни ниқоб қилиб олиб, «Яқин Шарқда ёки Форс кўрфази районида эҳтимол тутилган интервенцияга тайёрланмоқда». Ҳафталик «Ю. С. Ньюс энд Уорлд Рипорт» газетаси хабар беради: АҚШ «биринчи сигнал берилиши билан жаҳоннинг ҳар бир районига юбориш учун тайёр турган зарбдор танланган қуролли кучларини вужудга келтиришга киришди. Дастлабки пайтларда ҳаво-десант, ҳаво-штурм дивизиялари ва битта денгиз пиёда аскарлари дивизияси ана шу интервенцияни экспедицион корпус составига киритилади.

Мудофаа министри Осиёда Американинг ҳарбий қудратини ошириш ва иборат кенг программани ҳам баён қилди. Унинг айтишича, Осиё АҚШнинг «Тинч океан районида асосий кучлардан бири» ролини бажаришини таъминлаш керак. Пентагон раҳбари қуролланиш пойгасини янада авж олдиришни оқлаш учун «Советлар томонидан хавф бор», деган одатдаги уйдирмаларни такрорлади. Шу билан бирга у «АҚШ Тинч океан районида қатъий мажбуриятлар» олганлигини рўкач қилди ва АҚШ Европада ҳам, Осиёда ҳам ҳарбий жиҳатдан энг кучли давлат бўлиши лозим, деди.

АҚШ, деди Г. Браун, яқин беш йил ичида «Трайдент» ядро ракетаси системаларини, қанотли ракеталарни, қўшимча равишда «Ф-14» ва «Ф-15» қирувчи самолётлар қўшилмаларини, олис масофадаги жойларни мўлжалга оладиган системаларни ана шу районда жойлаштириш ниятидадир. АҚШ, деди у, «Тинч океандаги ўз флотини ҳам модернизация қилади ва кўпайтиради, бунда кемасозликнинг ҳозирги программаси берадиган имкониятлар кўзда тутилади».

Пентагон бошлиғининг қурол-яроғни очиқдан-очиқ пеш қилиши Вашингтон маъмуриятининг уруш хавфини камайтириш ва қуролланиш пойгасини чеклашдан манфаатдор эканлиги тўғрисида қилган баёнотларига тамомила зиддир. Шу хилдаги нутқлар замоннинг руҳига мос бўлиб тушмайди ва халқаро кескинликни юмшатиш йўлидаги тадбирларга зиддир.

(ТАСС).

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИБ

Тошкентдаги «Ўртоқ» фабрикаси кэрамель цехининг машинисти М. Воҳидова 1980 йил ҳисобига дастлабки маҳсулот бера бошлади. У беш йиллик бошлаганидан буён зўр ғайрат билан ишлаб, маҳсулотнинг ҳаммасини аъло сортга топширмоқда.

— Бундай кўрсаткичларга эришишда Д. Бузурхонова билан мусобақалашиш ёрдам бермоқда, — деди М. Воҳидова. У ҳозироқ беш йиллик топшириқни бажарай деб қолди. Ҳамкасбимнинг иш усуллари ва методларини ўрганиш юқори унум билан меҳнат қилишимнинг асосий омили бўлиб қолди.

М. Воҳидова мусобақадошнга тенглаша бориб, хизмат зонасини кенгайтирди: тармоқ нормаси — битта машина ўрнига конфетни қоғозга ўраётган иккита машинада ишлай бошлади. У ана шундай астойдил меҳнат қилиб, смена топшириғини икки баравардан ҳам эндиёроқ ошириб бажармоқда.

М. Воҳидова бундан икки йил муқаддам беш йилликда ўн йиллик нормани бажариш мажбуриятини олиб, ваъдасига вафо қилмоқда. Фабрикининг 20 дан ортиқ ишчи шу кунларда ишлаб чиқариш пешқадамлари Д. Бузурхонова, М. Воҳидова, С. Васильева, В. Давидовага тенглашиш учун курашиб, «Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз!» деган шиор остида ишламоқда.

АХБОРОТ

Матбуот уйи

Андижон область Комсомолобод райони марказида Матбуот уйи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Барча қулайликларга эга бўлган икки қаватли бинода район газетаси ва босмахонаси жойлашган.

Н. ТОЖИБОЕВ.

Шоир хотираси

Нурота районидаги Қўрғон қишлоғида яшаб, ижод этган халқ шоири Эргаш Жумонбулбул ўғли туғилган кунинг 110 йиллиги муносабати билан қизғин тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Шоирнинг қишлоғи Қўрғонда музей барпо этилди. Эргаш Жуманбул. бул яшаган уй олдида эса шоирга ҳайкал ўрнатилмоқда.

А. ЮСУПОВ.

Ростов-Дон зооцирки— қўқонликлар меҳмони

Қўқонликлар шаҳар зооциркида Бенгалия ва Уссурия йўлбарсларини, Африка шерлари, Ҳиндистон қоплонлари, Ҳимолай ва Шимол айиқларини, Австрия бўрилари, Африка туяқушларини, шунингдек, кийик, зебра, турли-туман маймунлар ва нодир қушларни зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

Ростов-Дон зооцирки коллективи яқинда республиканинг Фарғона, Андижон каби яна бир қатор областлари меҳнаткашлари ҳузурида ҳам бўлиб уларни ўзлари олиб келган «ҳайвонот олами» билан таништиردилар.

М. ЕҚУБОВ.

Уй муборак

Риштон район «Узбекистон ССР 50 йиллиги» совхозида жойлашган Ваҳим қишлоғи меҳнаткашлари Узбекистон Қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли 12-қурилиш бошқармаси коллективидан янги туҳфа қабул қилиб олдилар. Бошқарманинг А. Сулаймонов бошлиқ қурувчилари совхоз ишчи ва хизматчиларига 25 та янги уй-жой бинолари қуриб беришди. Қишлоқ аҳли бу янги уйларда ҳовли тўйларини бошлаб юбордилар.

Р. СУЛТОНОВ.

Тошкентликлар туҳфаси

Фарғонадаги сув тошқини оқибатларини тугатиш учун ёрдамга отланган ҳашарчилар орасида Тошкент шаҳар 6-қурилиш бошқармаси қурувчилари ҳам бор эди. Бошқарманинг А. Алимов бошлиқ бунёдкорлар бригадаси Охунбобоев районидаги Улуғбек номли 5-ўрта мактаб учун 320 ўринли бино қуриб бердилар. Барча қулайликларга эга бўлган бу бинода ўқувчилар яйраб билим олишмоқда.

У. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Қурувчилар аҳди

Қўшқўпир райони марказида 10 минг томошабинга мўлжалланган стадион қурилиши поёнига етиб қолди. Стадион қошида 100 спортчига мўлжалланган меҳмонхона, спорт зали ҳам қад кўтармоқда. Қурилишмонтаж ишларини «Облколхозстрой» трестига қарашли Қўшқўпир колхозараро қурилиш бошқармаси коллективи амалга ошираётир.

— Бошқармамиз коллективи, — дейди бошқарма бошлиғи Р. Саъдуллаев, — бу муҳим объектни СССР Конституцияси қабул қилинган кунининг бир йиллигигача тамомлаб, район меҳнаткашларига совға қилади. Ҳозир қурилиш-монтаж ишлари қизғин давом этмоқда.

К. ЯЛДОШЕВ.

Бахтли билет

Наманган область Поп районидаги Санг қишлоғи касалхонасининг шофёри Маҳмуджон Қодиров СССР ДОСААФ лотерея билетининг 1977 йил иккинчи чиқарилиши 034 номерли 126905 сериядаги билетига «ГАЗ-24» маркали «Волга» енгил автомашинаси ютди.

Ғ. АБДУМАЛИКОВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/II да **Севги ҳақида қисса**, 1/III да **Дон Карлос.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **Келинлар қўзғолони.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **Ҳаммомга бало борми?** 1/III да **Тўй муборак, қари қиз.**

Кино

БУГУН

САНЪАТ САРОЙИ — **Карпат довонлари** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Бўрондаги олишув — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21.00), «ВОСТОК» (10.20, 12, 14, 16, 18, 19.40, 21.10), «МИР» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00), «ДРУЖБА» (12, 14, 16, 18, 20.00).

Қуролланган ва жуда хавфли — «ДРУЖБА» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Тақдир — «ЧАЙКА» (11.30, 14.30, 17.30, 20.30).

Йўқолган экспедиция — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20.00).

●

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Томошалар соат 19.00 да, шанба ва якшанба кунлари 12.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

КОЛЛЕКТИВ БУЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

●

Узбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ЎЗБЕКИСТОН ПЕДИАТРИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

Бўлим ва лабораториялар БУЙИЧА ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: ички касалликлари, кичик болалар патологияси ва физиологияси (медицина фанлари кандидатлари);

катта илмий ходимлар: медицина информация группаси, кичик болалар патологияси ва физиологияси (медицина фанлари кандидатлари);

кичик илмий ходимлар: гастроэнтерология, кичик болалар патологияси ва физиологияси (3 ўрин).

КОНКУРС МУДДАТИ — 22 МАРТГАЧА

Ҳужжатлар институт директори номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: 700095, Тошкент шаҳри — 95, 2-Чимбой кўчаси, Талант проезди, 3-уй.

●

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг

1-ТОШКЕНТ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИГА

бетончилар, сувоқчилар, бўёқчилар, газ пайвандчилар, электр пайвандчилар, монтажчилар, дурадгорлар, паркетчилар, ойначилар, тунукачилар, мастерлар, инженер-конструкторлар, прораблар, бўлим бошлиқлари, группа раҳбарлари, бош бухгалтерлар

КЕРАК

ЕЛГИЗ КИШИЛАРГА ЕТОҚХОНА БЕРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

●

2-ТОШКЕНТ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИНИНГ

2-ИЙРИК ПАНЕЛЛИ УЙСОЗЛИК ЗАВОДИ

КАМ ҚАВАТЛИ БИНОЛАР ВА ХУЖАЛИК БИНОЛАРИНИ ҚУРИШ УЧУН ЯРАЙДИГАН

ОРТИҚЧА ПАНЕЛЛАРНИ **СОТАДИ**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри-146, Строительная кўчаси, 1-уй.

ФАРЗАНД. ОИЛА. КОЛЛЕКТИВ

БОЛА АЗИЗ...

Фарзандларни келажагимиз, ишимизнинг давомчилари деймиз. Ҳар бир кишининг бахт-саодати тўғрисида ҳамманинг ғамхўрлик қилишни ва ҳамманинг бахт-саодати тўғрисида ҳар бир кишининг ғамхўрлик қилишини ўз ҳаётининг қонуни қилиб олган жамиятимизда бу гап янада катта маъно касб этмоқда. Эндиликда фарзандлар тарбияси, уларни оқил, одобли, яхши ҳулқли ва халқ мақолида айтилганидек, одам боласи қилиб ўстириш фақат оилавий масала бўлиб қолмай, умумжамият аҳамиятига эга бўлган муҳим вазифа ҳам бўлиб қолмоқда. «СССР гражданлари болаларни тарбиялаш тўғрисида ғамхўрлик қилиши, уларни ижтимоий фойдали меҳнатга тайёрлаши, социалистик жамиятнинг муносиб аъзолари қилиб ўстириши шарт», деб таъкидланган СССР Конституциясида. Газетамиз фарзандлар тарбияси мавзуини янада яхшироқ ёритиш мақсадида «Фарзанд. Оила. Коллектив» деган янги рубрика очди. Қуйида ана шу рубрика остида берилган дастлабки мақолани эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Ўсиб вояга етаётган фарзандининг юриш-туришидан, кундалик ҳаётидан оиласида қандай тарбия олгани яққол акс этиб туради. Бошқача айтганда боланинг одоб ва ахлоқи, атрофидаги кишилар билан муомаласи, пок ва юмшоқ табиати, билимини мунтазам ошириб боришга мойиллиги, ҳунар эгаллашда илдамлигига қараб у тарбия олган оиланинг қандай эканлигини, ота ва онанинг қандай хулқ ва одобга эгалигини билиб олиш унчалик қийин эмас. Чунки, боланинг одоби ўзи ўсиб вояга етган муҳитнинг ташқи сурати деб бекорга айтилмаган.

Менинг бир танишим бор. Ўзи Тошкентнинг Октябрь райониди. «Илғор» маҳалласида истиқомат қилади. Ишдан бўш вақтини маҳалла юмуши, ўз фарзандлари ва маҳалла болаларининг тарбияси билан ўтказади. Содда, беғубор, ширин сўз, маҳалладошларининг ҳар қандай юмушига елкабардор бўлгани учун ҳам уни ҳамма ҳурмат қилади. Кўни-қўшни, таниш-билишлар ҳар соҳада ундан ибрат олсам дейишади. Раҳим Расулов етти фарзандни тарбиялаб вояга етказди. От изини той босар, деганларидай, бири шифокор, бири инженер, яна бири педагог, ишчи ёки пазанда бўлиб етишган. Фарзандлар ҳам олган тарбиясига яраша ота-онага раҳмат келтиришмоқда. Уларнинг ҳаммаси ҳам оқил, ширинсухан, одамларга тез қайишадиган, бошқаларнинг юмуши учун ҳар доим ҳозиру-нозир кишилар. Бошқача айтганда одоб ва тарбия Раҳим Расуловлар оиласини улуғликка, эзгуликка етакламоқда.

Ёки яна бир оила — пойтахтимизнинг Собир Раҳимов райониди Чимбой маҳаллалик пенсионер Ғани ота Саломовлар оиласини олайлик. Ғани ота билан унинг турмуш ўртоғи Башорат она ўн икки фарзандни тарбиялаб ўстиришди. Улар ўғил ва қизларини ёшлигиданоқ меҳнатсевар қилиб тарбиялашди. Ҳар бир фарзанд бир нечтадан ҳунар эгаси бўлди. Энг муҳими улар оддий, аммо шарафли касб эгалари — қурувчи, тикувчи, шофёр, тарбиячи, чиннипаз, сотувчи бўлишди. Қўйингчи, бу катта хонадонда ҳозир қирқ ҳунар сохибларини учратиш мумкин. Одамлар уларга ҳавас қилишади, «баракалла, ота-она тарбиясини олган болалар бўлишибди», дейишади.

Ҳа, фарзанд бамисоли бир кўзгу, ҳар бир ота ва она унда ўз аксини кўради. Чунки ота ва она болани дунёга келтирганликлари учун эмас, уни одобли, ахлоқли қилиб вояга етказганликлари учунгина олқишга сазовор бўладилар.

— Ўнта бўлса ўрни, қирқта бўлса қилиғи бошқа, деган мақол бор халқимизда, — дейди Ғани ота Саломов. — Аммо уларнинг ўрни ҳам, қилиғи ҳам қандай бўлиши энг аввало оиладаги шароитга, маҳалладаги тотувликка, ота ва онанинг ўзаро муносабатига, ўрнак кўрсатишига боғлиқ бўлади. Ота ва она қанчалик аҳил, бир-бирига меҳрибон, ширинсўз, меҳнаткаш бўлса, фарзандлар ҳам ана шундай бўлиб ўсади. Бизнинг оиламизда шуларнинг ҳаммаси мавжуд. Ота-она — иккимиз болаларнинг тарбиясига уларнинг ёшлигиданоқ ва айниқса балоғат ёши арафасида катта эътибор билан қараганимиз сабабли фарзандларимизнинг яхши хулқли ва одобли бўлиб ўсишига эришдик. Чунки шу ёшда болаларнинг феъл-атвори шакилланади. Касб-ҳунарга қизиқиш уйғонади. Ҳаётнинг ҳаёвсиз ва мойиллик туғилади, ҳақиқий ҳаётга биринчи қадам ташлайди.

Дарҳақиқат, балоғат ёши ҳар бир ўғил ва қиз учун дастлабки синов даври ҳисобланади. Чунки шу ёшда улар жисмонан баркамол, қалби ўйинкулгига мойил бўлиб, кўзланган мақсадга азият чекмай, осонлик билан эришиш мумкиндек туюлади. Шу ёшда катталарнинг тўғри маслаҳати улар учун сув ва ҳаводек зарур бўлади. Ҳар бир ота-она, маҳалла аҳли ва мактаб коллективи ўсмирларнинг қизиқиши, нималарга мойиллигини эътиборда тутиб, уларга тўғри йўл кўрсатиши лозим. Ёшларнинг ўқиши, касб-ҳунарга, спорт ва санъатга ҳаваси, китоб, газета ва журналларни мунтазам мутолаа қилиб бориши, бўш вақтини қай тарзда ўтказаётгани доимий назоратда бўлмоғи лозим. Чунки ҳали аччиқ-чучукни кўрмаган, ҳаётнинг том маъносига тушунib етмаган ўғил ва қизлар шу ёшда бирор хатога йўл қўйиши ва тезда бу хатонинг олди олинмаса улар такорланиб, келгусида чаккі йўлга қадам босилишига олиб келиши мумкин.

Ҳар бир ота ва она шуни эсла тутишлари керакки, фарзанд томонидан хато ва нуқсонларнинг такрорланиши унинг катталар насиҳатини қулоққа олмаганидан, ана шу маслаҳатни берган кишиларни писанд қилмаганлигидан дарак беради. Бу эса жуда ҳам ташвишли сигналдир. Бундай болалар кўпинча ўтириб қунт билан дарс тайёрламайдилар, айтилган юмушни ўринлатиб бажармайдилар. Бунинг устига кўчадан кеч қайтадиган одат чиқаришади. Оғзиларидан эса тамаки ҳиди келадиган бўлади. Бу эса боланинг борган сари жар ёқасига яқинлашаётганидан, безори ёки тарбияси бузуқ дўстлар орттирганлигидан далолат беради.

Ота-она ва маҳалла аҳли ўз вақтида аралашмагани, бола тарбиясини ўз ҳолига ташлаб қўйгани сабабли тошкентлик Иброҳим Еқуббоев, Бахтиёр Усмонов, Тувакой Шариповлар безорилик қилиб Гулистон кўчасида икки кишига оғир жароҳат етказишгани милиция органлари томонидан қайд қилинди. В. Дамилов деган ёш йигит эса ўғирликка қўл урган. Энди 16 ёшга қадам қўйган Самад Бўриев кисавурлик қилаётганида қўлга тушган. Буларнинг ҳаммаси улар ўсиб вояга етган оилада бола тарбиясига эътиборсизлик билан қараганнини, ота-оналари фарзандларининг бўш вақтини қандай ўтказаётгани билан сира қизиқмаганлигини, ҳаётда йўл қўйилган дастлабки хато ва нуқсонларга чек қўйиб, болани қайнириб олмаганликларини кўрсатади. Биз жиноят билан кўлга тушган ана шу йигитларнинг ота-она ва муаллимлари билан суҳбатлашганимизда бу фарзандларнинг ҳаммеси ҳам эрка, инжиқ, ўзбилармон бўлиб ўсгани, уларнинг бири ота ва онани ҳақорат қилган бўлса ҳам қойиш эшитмагани, яна бири «ой боқса ҳам, кун боқса ҳам шунга» қабилида тарбиялангани маълум бўлди.

Шулардан бирининг ҳаёт тарзи мана бундай экан. Она эрта туриб уй супуриб, чой қўйиб, магазинга чиқиб келганида ҳам бўй етган қизи ўрнидан турмай ноз уйқуда ётаверади. Бунинг устига озватнинг серхилпини еб, «олинг-қўйинг»ни билмайди, онага раҳмат дейиш у ёқда турсин, насиҳат эшитса энсаси қотиб, бурун жийиради. 17 ёшли Гўзал Йўлдошева ана шундайлардан бири эди. Чилонзорнинг 24-кварталида яшайдиган бу қиз 8-синфни тугаллагандан сўнг ўқишни қўйиб, ишга ҳам кирмай, кунини кўчада ўтказадиган бўлиб қолди. Сал вақт ўтмай ўзига ўҳшаган бекорчи ўртоқ ва дугоналар ҳам орттирди, маишатга берилди. Маълумки, ишламай яшаш ва маишатбозлик учун пул керак бўлади. Шу тарика Г. Йўлдошева жиноят йўлига кириб қолганини ўзи ҳам сезмай қолди. Бекорчилик ва маишатбозлик уни ва ўртоқлари А. Иноғомов билан А. Овчаровни ўғирлик қилишга олиб келди.

Яна бир мисол. Ҳали ўн гулидан бир гули очилмаган Неъмат Қосимов деган ёш йигит ичкиликбозликка берилиб кетди. Бунга даставвал отасининг бепарво қарагани, «ичкилик ичса ичибди-да, ичкиликни йигит киши ичади» деб пишанг бергани, уни вақтида қайириб олмагани сабаб бўлди. Натижада безори Неъмат Қосимов даставвал отасини, сўнгра бошқаларни уриб, ҳақорат қилишгача бориб етди. Орадан кўп ўтмай безорилиги сабабли қўлга тушиб, озодликдан маҳрум бўлди...

Ёшликнинг бир қатор қушандалари бўлади. Нафсни тиёлмай ғайри-қонуний ишга қўл уриш, жаҳл-жаҳолатга берилиб, бирор номатлуб иш қилиб қўйиш, қасддан бировга ёки ўзига жабр қилиш каби ҳаттиҳаракатлар ўсиб келаётган ўғил ва қизни умр бўйи пушаймон ва афсусланишга олиб келади. Бунга энг аввало яхши тарбия бермаган ота ва она сабабчи бўлади. Шундай кишилар ҳам борки, улар баъзи бир етишмовчилик билан ўтган ёшликларини деш қилиб, «биз ҳеч нарса кўрганимиз йўқ, болаларимиз кўриб қолишсин» деб, ўзлари яхши киймай, яхши емай-ичмай, ҳамма топгантутганларини фарзандларига раво кўришади. Кейин эса безорилик йўлига кириб кетган фарзандларидан нолиб юришади. Аммо, энди вақт ўтган, ишт колипдан кўчган бўлади. Кейинги пушаймоннинг эса фойдаси бўлмайди.

Ҳалқимиз ёшларга қарата қадим вақтлардаёқ ибрат бўларли турли қиқоя ва достонлар яратган. Масалан, шу қиқояларнинг бирида йўлга отланган йигитнинг олдида икки йўл бўлади, деб айтилган. Бири, ўнгдан борсанг жонинг омон қолади, мақсадингга ҳам эришасан, иккинчи йўл эса хатарли, хавфли бўлиб, умуман «борса келмес» деб аталади. Гарчи бу бир афсона бўлса ҳам унинг замирида аниқ бир мақсад ётади, унда эй, йигит, катта ҳаёт бўсағасида турибсан, қадамингни билиб бос, кейин пушаймон бўлиб юрма, деган маъно бор. Дарҳақиқат, фарзандларга тўғри йўл кўрсатиб, уларнинг ҳаётдан ўз ўрнини топиб олишлари учун ёрдам бериш бой ҳаёт тажрибасига эга бўлган катта ёшдаги кишиларнинг муҳим вазифасидир.

СССР Конституциясида болаларни тарбиялаш, уларни жамиятимизнинг муносиб аъзолари қилиб ўстириш вазифаси алоҳида таъкидланган. «СССР гражданлари болаларни тарбиялаш тўғрисида ғамхўрлик қилиши, уларни ижтимоий фойдали меҳнатга тайёрлаши, социалистик жамиятнинг муносиб аъзолари қилиб ўстириши шарт» деб қайд қилинган Конституцияда. Бу вазифани амалга ошириш, фарзандларни коммунистик жамиятнинг муносиб қурувчилари қилиб вояга етказиш ҳаммамизнинг асосий бурчимиз ва шарафли вазифамиздир.

Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ,
Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

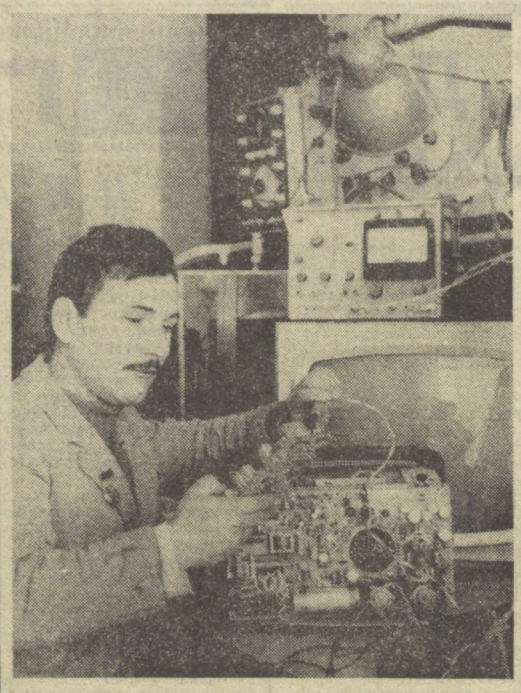

Солай Алимов Нукусдаги «Зангори экран» бирлашмасига қарашли устахонада қарийб 15 йилдан бери сидқидилдан меҳнат қилмоқда. У созлаб берган радиоприёмник ва телевизорларнинг эгалари доим миннатдор. С. Алимов «Тўқ-қизинчи беш йиллик зарбдори» нишонига сазовор бўлган. Суратда: С. Алимов иш устида.

Р. Сандов фотоси.

ИЗЛАНИШ ВА КАШФИЁТЛАР

ОТАШ... ПАРМАЛАЙДИ

В. И. Ленин номли Қозоғистон политехника институтида термодетонацион пармалаш установкаси монтаж қилинди. Унда микрореактив горелка вужудга келтирувчи газ оқими пармалаш ролини бажаради. Унинг махсус конструкцияси туфайли сополдан чиқувчи газлар юксак температурага қадар қиздирилади. Установка вужудга келтирувчи пульсланувчи термодетонацион тўлқин жуда қаттиқ тоғ жинсларини осонгина емира олади. Бинокорлик тоши конида ўтказилган синовларнинг кўрсатишича, оташ парма механик пармага нисбатан анча самарали бўлиб чиқди. Янгилик геологияда, бинокорлик материалдари индустрияси билан кончилик саноатида кенг қўламда қўлланади. (ТАСС).

физкултура ва спорт

ДАСТЛАБКИ УЧРАШУВЛАР

Республикамиз пойтахтида тўртинчи марта ўтказилаётган халқаро турнир байроғи кўтарилди. Ўтган дам олиш куни марказий «Пахтакор» стадионида ўзига хос спорт байрами бўлди. Бу ерда ўсмирлар ўртасида халқаро VIII турнирнинг очилишига бағишланган тантанали маросим ўтказилди. Мусобақа иштирокчилари бўлган командалар стадионда саф тортдилар. Бош судья Б. Боклунов турнир мусобақаларини бошлаш учун ҳамма нарса тахт эканлиги ҳақида рапорт берди. Шундан кейин халқаро турнирни ўтказиш ташкилий комитети раиси, Узбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари А. Хўжаев мусобақа иштирокчиларини табриклаб, қолиблик йўлидаги қуч синашувларида уларга муваффақиятлар тилади.

Шу куни қутилмаганда ҳавонинг авзойи бузилди. Қиш кишлигини қилиб, ёмғир корга айланди. Шунга қарамай, стадионга ташриф буюрган ашаддий мухлислар дастлабки учрашувнинг шохиди бўлиш учун ўринларидан жилмадилар. Майдонга СССРнинг биринчи ва Болгария терма командалари тушдилар. Совуқ ва қорни писанд қилмаган ўсмирлар учрашув бошиданоқ кўтаринки руҳда тўп суришга киришдилар. Стадион узра илк бор мухлисларнинг ҳайқириғи янгради. Кўп ўтмай ташаббус совет футболчиларида экани кўзга ташланди. Футболчиларимиз танаффусгача икки марта меҳмонлар дарвозасини ишғол қилишди. Учрашувнинг иккинчи қисмида ҳам совет футболчилари бўш келмадилар. Меҳмонлар совет ўсмирларининг ҳужумкор руҳда эканини фаҳм этиб, кўпроқ ҳимояга куч бердилар. Бир неча бор қарши хужумга ўтиш болгар футболчилари учун нафсиз қолди. Ўсмирларимиз болгар дарвозабонини яна уч марта лол қолдиришди. Шундай қилиб «Пахтакор» стадионида ўтказилган дастлабки ўйинда совет футболчилари ўйрик ҳисобда мувaффақият қозондилар.

Турнирнинг биринчи куни шунингдек, яна учта учрашув бўлиб ўтди. Бунда Украина ва Эрон командалари Тошкентдаги «Восток» стадионида куч синашдилар. Ўйинда эронликлар дарвозага жавобсиз бир тўп йўллаш билан биринчи ютуқни қўлга киритишди. Чирчиқдаги «Сплав» стадиони майдонида куч синашган Польша ва Чехословакия футболчилари учрашуви ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Учрашувда халқаро турнирнинг ўтган йилги ғолиби — Чехословакия командаси мағлубиятга (0:2) учрашди. «Қибрай» спорт комплекси футбол майдонида ГДР ва Узбекистон командалари учрашдилар. Биринчи ўйинда республикамиз вакиллари имкониятни бой бериб қўйишди. ГДР ўсмирлари ягона тўп киритиш билан қимматли қўш очкога эга бўлдилар. Шундай қилиб, қарийб бир ҳафта давом этадиган халқаро турнир ўйинлари бошланди. Кеча ҳам тўртта учрашув ўтказилди. Бугун эса турнир иштирокчилари дам оладилар.

ХАЛҚАРО ТУРНИР — ФУТБОЛ — VIII — ТОШКЕНТ-78

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● **ВОЛЕЙБОЛ.** Тошкентдаги армия спорт клуби залида эркаклар биринчи лига командалари ўртасида мамлакат чемпионатининг учинчи тур ўйинлари давом этмоқда. Мусобақада иштирок этаётган тошкентлик динамочилар учрашувларни муваффақиятли ўтказмоқдалар. Волейболчиларимиз «Армсельхозтехника» командаси билан ўйинда устун келишган эди. Улар «Каспий» коллективи билан учрашувда ҳам ғалаба (3:1) қозондилар. Вакилларимиз ҳозирча пешқадамлар даврасидан жой олиб туришибди.

ФУТБОЛ. Теҳронда ёшлар ўртасида халқаро турнир мусобақалари ўтказилмоқда. Мусобақада иштирок этаётган СССР терма командаси навбатдаги учрашувни Греция ёшлари билан ўтказиб, 4:1 ҳисобида ғалабага эришди. Мамлакат кубоги учун дастлабки учрашув ўтказилди. Сочида куч синашган «Шинник» (Ярославль) ва «Кубан» (Краснодар) командалари ўйинида 1:0 ҳисоби қайд қилинди.

Тузламасанг—юрмайди

«Илтимос бакка бир килограмм туз солсачгиз». Яқин келажакда бундай гапни автозаправка станцияларида эшитиш эҳтимолдан ҳоли эмас. Токио технология институтининг профессори Наоцуги Иссики бойитилган туз эритмаси: кальций ва литий хлоридларида ишловчи бир двигателини кашф этди. Қуввати ярим от кучи бўлган ана шундай двигателдаги мотоцикл намойиш синовларидан муваффақиятли ўтди.

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

ОВЧИ ЁН ДАФТАРИДАН

ИККИ ҚУЁННИ ҚУВИБ...

Кечқурун бошланган лайлакқор тонг отиш олдидан тўхтади. Мана энди айни овга чиқиш пайти келди, эски изларни қор босиб, янги изларни «ўқиш» осон.

Ов ҳалтамга яримта нон билан 2 та қизил олма солиб, Палахмон сой томон йўл олдим. Сойнинг икки қиргоғини туташтириб қулаган терак-қўприкдан ўтаётганимда, кўзим бўрилар изига тушди. Излар қор тўхтагандан кейин пайдо бўлган — устида қор йўқ. «Мана энди бўрилар мендан қутулиб кўришсинчи!».

Бир-иккитасини отиб олсам, чакки бўлмасди. Шундай ҳаёллар билан из орқасидан Қорабулоқ сойга кўтарилганимда бўрилар изини кесиб ўтган айиқнинг кенг, яполоқ изини кўриб қолдим. «Эх-ҳе, буниси бўридан афзалроқ-ку!».

Дарвоқе, қариндош-уруғлар анчадан бери мендан доридикка айиқ ёғини сўраб юришарди. Айиқнинг ўтини сўраганлар ҳам оз эмас. Иссиқ терисидан пўстин қилиб олсам ё диван-кровать пойига тўшаб қўйсам. ёмон бўлмас. Бод касалига чалинган амакимга ҳам бир парчасини кесиб берсам, бел оғригидан қутулиши мумкин.

Ҳансираб тоғ ёнбағрига кўтарилишим билан излар ҳам йўқ бўлди. Кўтарилган шамол қорлардаги ҳамма изларни бекитиб қўйди. Энди нима қилсам экан? Бўрилар изига қайта қолай, барибир айиқни отишга ҳаққим йўқ — бизни тоғларда айиқ камайиб, ноёб бўлиб қолганлигидан китобга киритилган — отсангиз 500 сўм жарима тўлайсиз. Айиқдан воз кечиб, қиргоқлари музлаган сой бўйида яримта нонимни сувда ивитиб еб олдим, Анча юриб арчазорлар орасидан ўша бўриларнинг изини топиб олдим. Изни ёқалаб арчалар орасидан очиқликка чиққанимда кечки тўман ҳамма ёқни парда билан қоплаб олди. Қуюқ туманга бурканган иккита арча ёнидан ўтишим билан қоратошларда совуқ ва тумандан ҳурпайишиб турган бир гала қаклikларни кўриб қолдим. «Бор-э, узоқдаги бўри. айиқлардан — шу какликлар афзал, хали бўриларни учратаманми йўқми, номаълум...».

Қўшотаримдаги тўнгизга отадиган ўқларни сочма ўқ қа алмаштириб. энди каклikларни мўлжалга олмоқчи бўлиб турганимда какликлар қақиллашиб ҳавога кўтарилишди. Шоша-пиша отган сочмам тегмади, аммо ўқ гумбурлашидан ачча тагида дам олаётган бўрилар уйғониб, баландга қоча бошлашди. Қўшотаримни букиб янгидан ўқлагунимча бўрилар кўздан ғойиб бўлишди.

Йўлларини кесиб чиқиш учун анча югурдим. Фақат ўпкамни шиширганим қолди, холос. Бирданига икки қўённи қувсангиз ана шунақа бўлади-да. Энди бўриям йўқ, каклик ҳам. Бўш ов ҳалтам оғирлик қилаётгандай туюлди. Чунки энди уни тўлдиришга умид қолмади. Аламига қайтишда сой бўйидан иккита машак отиб олдим. Чумчуқ семирса ҳам ботмон бўлмас деганларидек, машакнинг ҳам чумчуқча тўшти бўлса бордир. лекин танасининг ярмидан кўпи узун тумшуқ ва ундан ҳам узун оёғидан иборат. Ҳарна қуруқ қайтмадим, аммо бу ов менга ўйлантириб қўйди.

Инсон ҳаётида ҳам шунга ўҳшаган саргузаштлар бўлиб туради: Биринчи танлаган режамиздан айниб ўзимизни бошқа мақсадга бурамиз. Охири иккита қўённи қувиш билан овора бўлиб ҳақиқий арзийдиган мақсадга келганда кучимиз ва вақтимиз қолмайди. Шунинг учун «арслон изидан, йигит сўзидан қайтмайди» деганларидек биринчи танлан. мақсад ва режадан айнимаслик керак, вафодор бўлиш керак экан...

Ғ. ЖУРАЕВ.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Мультфильмлар. 10.25 — «Софияга йўл» (бадиий фильм, 2-серия). 11.25 — Концерт. 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — «Саҳий ерда» (музикали композиция). 16.15 — «Спорт класси». 17.00 Ёзувчи Ю. Нагибин билан учрашув. 17.30 — «Қишлоқ ишлар ва муаммолар». 18.00 — Ўқувчиларга музика ҳақида. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Ҳамма нарсани билишни истайман». 18.55 — «Ичкиликбозликка қарши курашамиз». 19.40 — «Йил фасллари». 20.25 — «Софияга йўл» (бадиий фильм, 3-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 22.30 — «Оқ йўл». 23.20 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — «Ёшлик». 18.25 — «Жаҳон Тошкент овозини тинглаяпти». 18.55 — «Кўклам чорлайди». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Фильм-концерт. 19.50 — «Биз қишлоқда яшаймиз». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Б. Давидова куйлайди. 21.30— «Вақт». (Москва). 22.00 — Футбол. Халқаро турнир қатнашчилари студиямиз меҳмони. 22.25 — «Олтин» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Ёшлик». 19.15 — Болалар учун фильм. 19.30 — «Она шаҳрим — Тошкентим». 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Узбекистон тилларда достон». 20.35 — Эстетика. 21.15 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 21.45 — Олий математика.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Е. Ҳатамова ва Х. Лутфуллаева куйлайди. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 11.15 — «Ҳуқуқ-тартибот посбонлигида» 11.30 — Концерт. 12.10 «Узбекистон ишчиси». 13.00— «Илғор тажриба мактаби». 13.30 — «Йўл бошида». 16.10 — «Адабий ҳаёт». 18.25 Москва. «Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари». 19.00 — Енгил куйлар. 19.20 — «Ёшлик» 20.25 — Қорақалпоқ куйлари. 21.00 — Концерт. 22.00 — С. Абдулла газаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 22.30 — Учинчи дунё мамлакатларининг социал-иқтисодий проблемалари. 22.40 — Х. Шамс. «Душман» (романдан боб). 23.10 — Хоккей. «Бинокор» — Урицкий номли спорт клуби. 23.20 — Концерт.

«Совет мактаби» журнали редакцияси коллективи редколлегия аъзоси, Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, физика-математика фанлари кандидати, доцент С. Турсуновга рафиқаси

Турдихон МАМАТҚУЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04. масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05. секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — 32-54-18; санъат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24. 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21